

Evropska
komisija

[POLETJE 2012 ▶ ŠT. 42]

panorama

inforegio

▶ Partnerstvo v kohezijski politiki

Krepitev izvajanja
ključnega načela

- ▶ Pomoč pri izhodu iz gospodarske krize
- ▶ RegioStars nagrajuje inovativne projekte
- ▶ Spodbujanje uspehov regionalne politike na dan Evrope

Regionalna
politika

▶ UVODNIK	3
Johannes Hahn	
▶ POSEBNA ZNAČILNOST	4-7
KREPITEV PARTNERSTVA V SREDIŠČU IZVAJANJA STRUKTURNEGA SKLADA	
▶ REGIONALNO UPRAVLJANJE NA LOKALNI RAVNI: PRIMER AVSTRIJE	8-9
▶ USPEŠNOST KOHEZIJSKE POLITIKE V OBDOBJU 2007-2013	10-11
▶ STRUKTURNI SKLADI KOT POMOČ EVROPI PRI IZHODU IZ GOSPODARSKE KRIZE	12-15
▶ PREDSTAVITEV NOVEGA GENERALNEGA DIREKTORJA	15
▶ PREPOZNAVANJE INOVATIVNIH PROJEKTOV Z NAGRADAMI REGIOSTARS	16-17
▶ ZEMLJEVIDI	18-19
▶ Načrtovane naložbe kohezijske politike v krepitev zmogljivosti	
▶ Zaposlovanje v javni upravi	
▶ DOBRA IZBIRA PROJEKTOV ZA SOFINANCIRANJE	20-21
▶ PROJEKTI	22-25
Primeri projektov na Češkem, Finskem, Slovaškem in Malti	
▶ PRAZNOVANJE DNEVA EVROPE V EU	26-29
▶ POROČANJE O REGIONALNI POLITIKI	30-31
▶ PODPORA PODJETNIŠTVA IN INOVACIJ	32-33
▶ DOPOLNILNA EVROPSKA REGIONALNA POLITIKA: ŠVICARSKI PRISPEVEK TER FINANČNI MEHANIZEM EGP IN NORVEŠKI FINANČNI MEHANIZEM	34-35
▶ PROGRAM	36

▶4

▶8

▶16

▶22

Fotografije (strani):

Naslovnica: © Ivelin IVANOV

Strani 3, 4, 5, 12, 13, 15, 16, 17, 21: © Evropska komisija

Stran 14: © Biocant, © Casala, © Corallia

Stran 8: © Walter Luttenberger (www.blende16.at)

Stran 22: © Onkološki center bolnišnice Mater Dei na Malti

Stran 23: © ZLKL

Stran 24: © Varpu Heiskanen, UEF

Stran 25: © BioScience Slovakia

Strani 26-29: Latvija: © Eiropas Savienības dārza svētki/Bolgarija-

Romunija: © Adina ENE/Slovenija: © Zavod Antona Martina Slomška/

Portugalska: © INALENTEJO/Grčija: © Evi Panagiotakopoulou/druge

fotografije: Evropska komisija

Strani 30-31: © Nacionalna razvojna agencija (Madžarska)/

© Ministrstvo za regionalni razvoj (Poljska)/© Ministrstvo za

gospodarstvo in zaposlovanje (Portugalska)

Ta revija je tiskana na recikliran papir v angleščini, francoščini in nemščini. V 21 jezikih je na voljo na http://ec.europa.eu/regional_policy/information/panorama/index_sl.cfm

Mnenja, izražena v tej publikaciji, so mnenja avtorja in ne izražajo nujno stališč Evropske komisije.

▶ UVODNIK

Johannes Hahn

*Član Evropske komisije,
odgovoren za regionalno politiko*

Bistvo uspešne rabe strukturnih skladov EU je partnerstvo pri načrtovanju, izvajanju ter ocenjevanju programov z lokalnimi igralci na različnih ravneh. Da se doseže največji možni učinek in zagotovi najučinkovitejša raba sredstev EU, je treba učinkovito izkoristiti in vključiti strokovno znanje različnih partnerjev.

V predlogih Komisije za Kohezijsko politiko EU 2014-2020 je ta partnerski postopek prednostna naloga, ki postaja vse močnejša. Nove določbe bodo od vseh držav članic zahtevale, da določijo partnerski sporazum s ključnimi igralci, kot so *med drugimi* regionalni in lokalni javni organi, ekonomski in socialni partnerji ter organi civilne družbe. Razvija se tudi Evropski kodeks dobre prakse na področju partnerstva za podporo temu postopku.

Gospodarska rast

Strukturni skladi EU so močan naložbeni nosilec več kot 300 milijard evrov, ki se zdaj jasno osredotočajo na strategijo gospodarske obnove in prizadevanja za oživitev evropskega gospodarstva, ustvarjanje delovnih mest in spodbujanje gospodarske dejavnosti na lokalni ravni. Ob upoštevanju obstoječih proračunov in programov se izvajajo naložbe za povečanje rasti z neposrednimi učinki in dolgoročnimi gospodarskimi koristmi.

Prednostna naloga je tudi hitrejša zagotovitev razpoložljivih sredstev, za nekatere države članice pa so reprogramirali sredstva, da bi jim omogočili vlaganje evropskih sredstev v sektorje, kjer je mogoča hitra absorpcija naložb. V nekaterih državah se zaradi večjega izkoristka prilagaja stopnja sofinanciranja.

Širjenje novic...

Širjenje informacij in sporočanje sta bistveni del upravljanja ter izvajanja programov regionalne politike. Javnosti je treba sporočiti, kaj se dosega prek strukturnih skladov EU in katere možnosti financiranja obstajajo.

Opravljeni raziskave kažejo, da ljudje vse bolj poznajo dejavnosti financiranja EU ter pozitivni vpliv, ki ga ima na regionalni razvoj. Te raziskave poudarjajo pomen tega, da se osredotočimo na aktualna vprašanja, zlasti gospodarsko krizo, naložbe in ustvarjanje delovnih mest, ter da še naprej izpostavljammo zgodbe o uspehu.

Dejansko obstaja veliko odličnih in inovativnih pristopov, ki so jih razvili v različnih delih Evrope, delitev zamisli in najboljših praks pa je cilj nagrad Komisije RegioStars. Ta vrhunski dogodek, ki poteka že peto leto, predstavlja inovativno rabo sredstev EU. Na letošnji podelitvi nagrad 14. junija je bilo izbranih pet projektov med 24 izjemno kakovostnimi finalisti, ki so prejeli tako zaželeno nagrado v različnih kategorijah.

Vsi zmagovalni projekti so večdimenzionalni in prikazujejo domiselne načine, na katere si številni lokalnih igralci prizadevajo za doseganje pametne, trajnostne in vključujoče rasti.

Ti in ostalih 350 projektov, ki so bili nominirani v preteklih petih letih, vsebujejo številne zamisli in dobre prakse, ki so lahko navdih za druge evropske regije.

▶ KREPITEV PARTNERSTVA V SREDIŠČU IZVAJANJA STRUKTURNEGA SKLADA

V zakonodajnih predlogih Komisije za Kohezijsko politiko EU 2014–2020 se zahteve v zvezi s partnerstvom in upravljanjem na več ravneh krepijo. Te določbe bodo od vseh držav članic zahtevale, da določijo partnerski sporazum s ključnimi igralci, kot so *med drugimi* regionalni in lokalni javni organi, ekonomski in socialni partnerji ter organi civilne družbe. Razvija se Evropski kodeks dobre prakse na področju partnerstva za podporo tega procesa.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/how/principles/index_sl.cfm

Zamisel o „partnerstvu“ ni nova in je bila prisotna že v Rimski pogodbi leta 1957 v povezavi z Evropskim socialnim skladom. Pozneje se je uveljavila kot splošno ključno načelo za strukturne sklade prek reforme iz leta 1988.

Partnerski pristop zagotavlja, da se strokovno znanje različnih partnerjev na njihovih področjih delovanja učinkovito izkorišča ter da se zagotovi najučinkovitejša raba evropskih virov, ki znašajo do ene tretjine skupnega proračuna EU.

Vključevanje igralcev/partnerjev kohezijske politike na vseh ravneh pri načrtovanju, izvajanju in oceni programov je nujno, da se zagotovi njihov občutek „lastništva“ pobud EU ter da delijo skupno zavezo k ciljem strategije Evropa 2020⁽¹⁾.

Partnerstvo gre z roko v roki s pristopom upravljanja na več ravneh. Je tudi mehanizem za zagotovitev spoštovanja načel subsidiarnosti in sorazmernosti. Pristop na več ravneh krepi izvajanje načela partnerstva tako vertikalno – med regionalnimi in lokalnimi organi, nacionalnimi vladami in Evropsko unijo – ter horizontalno – med temi različnimi ravnmi, gospodarskimi in socialnimi partnerji ter organizacijami civilne družbe.

Neskladno izvajanje

Medtem ko je partnerstvo eden od elementov, ki znatno spodbuja učinkovitost kohezijske politike, odziv zainteresiranih strani kaže, da se izvajanje tega principa izjemno razlikuje po državah članicah in regijah.

Zato so nekatere institucije in ključne zainteresirane strani prosile za smernice o partnerstvu na ravni EU. Resolucije Evropskega parlamenta pozivajo⁽²⁾ Komisijo, da izdela sporazumno opredelitev partnerstva pa tudi vodilo. Mnenja Evropskega ekonomsko-socialnega odbora pozivajo⁽³⁾ k evropskemu kodeksu dobre prakse, medtem ko Odbor regij predlaga⁽⁴⁾, da se okrepi izvajanje partnerstev.

Isto je poudarjeno tudi v dokumentih o stališčih, študijah in publikacijah številnih organizacij civilne družbe ter regionalnih in lokalnih organov.

Novi zakonodajni predlogi za Kohezijsko politiko EU 2014–2020 izražajo ta priporočila s krepitvijo zahtev glede partnerstva in načela upravljanja na več ravneh.

Evropski kodeks dobre prakse na področju partnerstva

Delovni dokument služb Evropske komisije je bil izdan v pomoč državam članicam, da ustrezno oblikujejo svoj partnerski sporazum med pripravljalnim delom. Dokument opisuje tudi glavne zahteve za Evropski kodeks dobre prakse na področju partnerstva, ki so lahko osnova za razpravo med zainteresiranimi stranmi.

Analiza, izvedena znotraj GD za regionalno politiko, je pokazala, kako zelo pomembna je ustrezna izbira partnerjev. Več kot šestdeset organov – socialnih partnerjev, regij in ministrstev – je bilo na primer vključenih v posvetovalne postopke za pripravo osnutka nacionalnega strateškega referenčnega okvira za Grčijo.

Cilj te izbire je bil predstavljati vsa področja politike in socialnih skupin na nacionalni in regionalni ravni v skladu s tematskimi in horizontalnimi področji, s katerimi se ukvarja nacionalni strateški referenčni okvir. Ob sodelovanju istih partnerjev na več ravneh, pa tudi s preglednostjo informacijskih tokov, so preprečili nedoslednosti med nacionalnim strateškim referenčnim okvirom in operativnimi programi. ▶▶

(1) Strategija Evropa 2020, COM(2010)2020 z dne 3. marca 2010.

(2) Glej zlasti resolucijo EP o upravljanju in partnerstvu na nacionalnih in regionalnih ravneh ter podlago za projekte na področju regionalne politike – P6_TA(2008)0492 (Beaupuyevoro poročilo) in resolucijo EP o dobrem upravljanju v regionalni politiki EU: postopki, s katerimi Komisija zagotavlja pomoč in nadzor – P7_TA(2010)0468 (poročilo Ramone Manescu).

(3) Glej zlasti raziskovalno mnenje EESO o spodbujanju učinkovitega partnerstva pri upravljanju programov kohezijske politike na podlagi dobrih praks iz cikla 2007–2013 CESE 967/2010 (Olssonovo poročilo).

(4) Glej zlasti Belo knjigo Odbora regij o upravljanju na več ravneh, CONST – IV – 020, CdR 89/2009.

ČLEN 5 PREDLAGANE UREDBE O SKUPNIH DOLOČBAH (UREDBA O SD)

(1) Za partnerski sporazum in vsak zadevni program država članica organizira partnerstvo z naslednjimi partnerji:

(a) pristojnimi regionalnimi, lokalnimi, mestnimi in drugimi javnimi organi;

(b) gospodarskimi in socialnimi partnerji; ter

(c) organi civilne družbe, vključno z okoljskimi partnerji, nevladnimi organizacijami in organi, odgovornimi za spodbujanje enakosti in nediskriminacije.

(2) V skladu s pristopom upravljanja na več ravneh države članice partnerje vključijo v pripravo partnerskih sporazumov in poročil o napredku ter v pripravo, izvajanje, spremljanje in vrednotenje programov. Partnerji sodelujejo v nadzornih odborih za programe.

(3) Komisija je pristojna za sprejemanje delegiranih aktov v skladu s členom 142, da zagotovi evropski kodeks dobre prakse, ki določa cilje in merila za podporo izvajanja partnerstva ter omogoči delitev informacij, izkušenj, rezultatov in dobrih praks med državami članicami.

(4) Vsaj enkrat letno se Komisija za vsak sklad SSO posvetuje z organizacijami, ki predstavljajo partnerje na ravni Unije o izvajanju podpore iz skladov SSO.

Poleg tega uredba o SD vsebuje določbe, ki se neposredno navezujejo na partnerstvo ali so povezane s tem principom o nadzoru, poročanju in ocenjevanju.

Vključevanje organizacij civilne družbe je pri razvoju programov ključnega pomena in v večini držav članic so te vključene od faze razvoja nacionalnega strateškega referenčnega okvira in dokumentov operativnih programov prek različnih kanalov: vprašalnikov, delovnih skupin, javnih dialogov, seminarjev ali posebnih spletnih strani.

Vključevanje partnerjev v postopek načrtovanja spodbujajo tudi z ustvarjanjem različnih vrst *platform za sodelovanje*, katerih namen je povečanje ozaveščenosti o sodelovanju. Tako se na primer tradicionalni model socialnega partnerstva v Avstriji izraža v izvajanju programa Evropskega socialnega sklada in Evropskega sklada za regionalni razvoj. Gospodarski in socialni partnerji se tradicionalno vključujejo v oblikovanje in nadzor nacionalnega strateškega referenčnega okvira znotraj stalnega organa – Avstrijske konference za prostorsko načrtovanje (ÖROK).

Vključevanje v ocenjevanje

Vključevanje partnerjev v postopek ocenjevanja je zadnja faza pozitivnega kroga. Na Poljskem je na primer poljski organ upravljanja ESS za podporo učinkovitosti ocenjevanja tako na nacionalni kot na regionalni ravni ustanovil usmerjevalno ocenjevalno skupino za program razvoja človeških virov. Ta je sestavljena iz institucij in subjektov, ki jih zanima

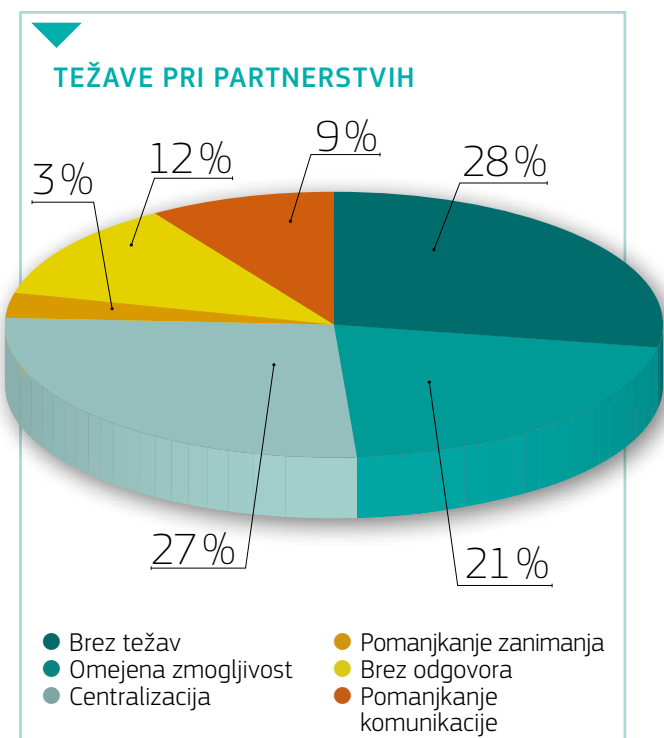
sodelovanje v postopku ocenjevanja, kot so predstavniki organa upravljanja, posredniški organi (tako centralni kot regionalni), socialni partnerji, nacionalna ocenjevalna enota in neodvisni ocenjevalni strokovnjaki.

GD za regionalno politiko je izvedel raziskavo o ovirah, ki se pojavljajo v zvezi z vključevanjem partnerjev med postopkom načrtovanja. Rezultati raziskave so prikazani v spodnji razpredelnici.

Centralizacija postopka odločanja je bila na primer omenjena kot ena glavnih preprek za dobro delovanje partnerstva na Portugalskem, Madžarskem, Malti, Irskem, Slovaškem, Nizozemskem, v Nemčiji, Franciji in Španiji.

V Romuniji, na Madžarskem, v Estoniji in Latviji pa tudi bolj izkušenih državah, kot so Nemčija, Francija ali Italija, so pristojni organi poudarili *pomanjkanje zmogljivosti* organizacij civilne družbe za sodelovanje pri nacionalni in regionalni gospodarski politiki ter pomanjkanje virov, ki jim onemogoča aktivno udeležbo.

Glede tega so nekatere države članice podprle upravno in finančno zmogljivost organizacij tako, da so v njihove programe vključile posebne proračunske smernice za tehnično podporo, namenjene vključevanju partnerjev.

V Združenem kraljestvu, na primer, so člani nadzornega odbora, ki so izbrani na javnem razpisu, plačani v skladu s pravili, ki jih določa valižanska regionalna vlada. V Latviji je tehnična podpora na voljo za krepitev strokovne zmogljivosti partnerjev (usposabljanja) in spodbujanje njihovega sodelovanja.

Prepoznavanje in vključevanje partnerjev

V državah članicah, kot so Malta, Irska, Nizozemska ali Švedska, ima vključevanje civilne družbe dolgo in cenjeno tradicijo, saj ponuja neodvisna stališča o političnih, kulturnih, socialnih in okoljskih vprašanjih itd., čeprav so vnaprej določeni postopki ali zakonodajna podlaga za izbiro partnerjev, kot je to značilno za Finsko, redki.

Zato je treba dobre prakse pri prepoznavanju in vključevanju partnerjev poudariti in prilagoditi, da se standardizira izvajanje kohezijske politike v vseh državah članicah. Cilji Evropskega kodeksa dobre prakse na področju partnerstva so minimalne zahteve in skupni standard.

Strukturirani dialog

Tako imenovani strukturirani dialog je namenjen izboljšanju zunanje komunikacije, povečanju prepoznavnosti politike EU in dela Evropske komisije ter doseganju večkratnega učinka pri posredovanju kohezijske politike in ciljev strategije Evropa 2020. Prav tako izboljšuje učinkovitost organizacij civilne družbe pri doseganju skupnih ciljev in lastništvo na podlagi partnerstva in njegove krepitve.

Poleg bilateralnih in drugih neformalnih srečanj ter razprav z regionalnimi in lokalnimi organi ali organizacijami civilne družbe se socialni in strukturirani dialog v zvezi s sedanjim členom 11, oziroma prihodnjim členom 5, formalno organizira enkrat letno med širšimi organizacijami civilne družbe in Komisijo.

STRUKTURIRANI DIALOG

Splošni cilji strukturiranega dialoga so približevanje kohezijske politike državljanu in doseganje kritične mase za podporo naše politike. Strukturirani dialog je zasnovan kot mehanizem za gradnjo samozavesti in medsebojnega zaupanja, pri čemer Komisija izkazuje svojo zavezo k poslušanju teh organizacij ter je na voljo za njihov prispevek in ga sprejema. Tri okrogle mize je organiziral GD za regionalno politiko leta 2010 in 2011, četrto srečanje pa bo organizirano proti koncu leta 2012.

Strukturirani dialog je vključujoč in participatoren postopek, ki je usmerjen zlasti na krovne organizacije civilne družbe na evropski ravni („satelitske“ organizacije EU). Te organizacije razvijajo „evropsko javno mnenje“ in so ključne pri izražanju pomena naše politike na ravni ljudstva. Lahko usmerjajo stališča nacionalnih in regionalnih članov (od dna navzgor) in se osredotočajo nanje ter prenašajo ključna sporočila iz Bruslja na ravni ljudstva (od vrha navzdol), s čimer nastopajo kot posredniki tako za Komisijo kot njene člane.

▶ REGIONALNO UPRAVLJANJE NA LOKALNI RAVNI: PRIMER AVSTRIJE

Ko je Avstrija leta 1995 postala članica Evropske unije, je zvezno kanclerstvo z zveznimi deželami pomagalo razviti inovativno in vključujočo strukturo lokalnega regionalnega upravljanja, ki bi podprla proces skladnosti s strukturnimi skladi EU, zlasti z Evropskim skladom za regionalni razvoj.

Po končani fazi izvajanja strukturnih skladov EU je podporni sistem EU postal vsakdanji del lokalnega upravljanja in regionalnega razvoja na lokalni ravni. Struktura je zdaj mreža 32 avstrijskih organov za regionalno upravljanje, ki jih na nacionalni ravni usklajuje urad „Regionalmanagement Österreich“.

Organi za regionalno upravljanje so se razvili v učinkovito strukturo, ki na uravnotežen način pomaga uvajati v regije na tisoče projektov za zadovoljevanje resničnih potreb na lokalni ravni ter zagotavlja pravično ravnovesje med interesi podeželskih in mestnih območij države.

Avstrija je bila že pred pristopom k EU zaskrbljena glede ravnovesja razvoja mestnih središč ter podeželskih in gorskih območij z malimi industrijami in bogato tradicijo, pri čemer bi lahko prišlo do zanemarjanja. V okviru programa „Family Austria“ se je zavezala k spodbujanju razvoja svojih regij.

Za doseganje tega cilja je ključna struktura regionalnega upravljanja, ki bi lahko bila v celoti vključujoča in bi delovala od najnižje ravni navzgor, pri čemer bi izpolnjevala makroekonomske zahteve osrednjega oblikovanja politik.

Lokalna organizacija

Regionalno upravljanje v Avstriji zajema majhne organizacije, katerih cilji so okrepitev lokalnega razvoja, vzpostavitev omrežij, zagotavljanje storitev svetovanja in zagovorništva ter izvajanje projektov na regionalni ravni. Namen te strukture je ustvariti neposredno povezavo z lokalnimi skupnostmi in udeleženimi stranmi, a hkrati ostati v okviru centralizirane organizacije.

Večina organov za regionalno upravljanje (74%) je organiziranih v obliki zasebnih združenj ali družb z omejeno odgovornostjo. Člani teh združenj so med drugim občine, podjetja in posamezniki. Socialni partnerji, tj. gospodarske zbornice, sindikati, kmetijske zbornice, delavske organizacije (Arbeiterkammer) in lokalna zaposlitvena središča, sodelujejo kot člani ali imajo nadzorno funkcijo.

Regionalni upravljavci so trenutno poleg strateškega načrtovanja odgovorni tudi za dejansko izvajanje projektov, pri

„Pomemben del našega dela je spodbujanje medobčinskega sodelovanja na najnižji ravni.“

čemer nenehno vzpostavljajo stike in omrežja. Komunikacijske spretnosti in sposobnost povezovanja v mreže so ključni dejavniki za uspeh.

Čeprav se organi za regionalno upravljanje razlikujejo glede na strukturo in lokalne cilje, jih združuje skupna podjetniška obveznost, tj. spodbujanje lokalnih interesov njihove regije.

Lokalni vmesnik

Mreža organov za regionalno upravljanje je postala struktura, podobna upravni, ki deluje kot vmesnik med nacionalnimi in regionalnimi interesi. Organi za regionalno upravljanje zagotavljajo zelo učinkovit „most“ med regionalnim načrtovanjem na nacionalni ravni ter potrebami in viri lokalnih skupnosti, pri čemer veljajo za pomembno inovacijo v avstrijskem regionalnem razvoju in osnovni sestavni del pri zagotavljanju učinkovitih povezav z lokalno ravni.

Lokalni organi se dejavno trudijo za dodaten razvoj svojih regij s povečevanjem števila delovnih mest, izboljšavami na področju kmetijstva in tehnologije ter podpiranjem inovacij na vseh področjih.

Najpomembnejše storitve, dejavnosti in projekti posameznih organov za regionalno upravljanje so izvajanje pilotnih projektov, snovanje in nadaljnje spremljanje, nadzorovanje projektov ter podpiranje izvajanja programov EU.

Delujejo lahko prek meja lokalne skupnosti, vzpostavljajo omrežja, zagotavljajo strateške predloge za razvoj, obravnavajo dejanske predloge v zvezi s projekti in spodbujajo in spremljajo izvedbo ter svetujejo v zvezi z njo.

Regionalna telesa upravljanja v akciji

Spodnja Avstrija (Niederösterreich) je bila leta 1982 med prvimi regijami, ki je ustanovila organ za regionalno upravljanje, osredotočen na njene gozdne predele.

Helene Mader, predstavnica organa za regionalno upravljanje Spodnje Avstrije, razlaga: „Smo organizacija, ki je odgovorna za usklajevanje regionalnih interesov z državo ter nacionalnimi in evropskimi strategijami. Pomemben del našega dela je spodbujanje medobčinskega sodelovanja na najnižji ravni. Zagotavljamo tudi boljše usklajevanje s sosednjimi ozemlji, ki mejijo na občine.“

Na Tirolskem obstaja osem organizacij za regionalni razvoj, ki delujejo kot lokalne skupine za razmislek o trajnostnem regionalnem razvoju in pomoči pri izvajanju projektov s strokovno podporo.

„Tirolski organi za regionalno upravljanje so prostovoljne organizacije na regionalni ravni, katerih cilj je usmerjeno sodelovanje med regijami, državo, zvezno vlado in EU. Našemu regionalnemu razvoju zagotavljajo strateško usmeritev. Delujejo na več področjih in vključujejo zelo raznolike zainteresirane strani in ciljne skupine“, razlaga Andrea Fink iz tirolskega organa za regionalno upravljanje.

Vključeni so v začetek in razvoj projektov ter sodelujejo pri izvajanju regionalnih podpornih programov EU“, dodaja.

Josef Fanning, direktor organa za upravljanje regije Lungau, pravi, da „je naloga struktur za regionalno upravljanje zagotavljanje tehnične pomoči, svetovanja in informacijskih zmogljivosti. Zagotavljajo podporne strukture za izvajanje programov EU ter omogočajo povezavo z regionalnimi dejavnostmi, poslovnimi omrežji ter drugimi središči za regijsko upravljanje.“

▶ VEČ O TEM
<http://www.rm-austria.at/>

▶ USPEŠNOST KOHEZIJSKE POLITIKE V OBDOBJU 2007-2013

Mreža nacionalnih strokovnjakov, ki sodelujejo pri spremljanju uspešnosti programov v 27 državah članicah, ki jih sofinancirata Evropski sklad za regionalni razvoj (ESRR) in Kohezijski sklad za obdobje 2007-2013, je pripravila poročilo ⁽¹⁾. Strokovnjaki obravnavajo številna vprašanja, ki med drugih zajemajo splošne gospodarske razmere, napredek pri izvajanju programov in dobljene rezultate. V poročilu je navedeno, da se je hitrost izvajanja kohezijske politike leta 2010 pospešila, čeprav so v nekaterih državah nastali resnični dvomi, ali so zmogljive absorbirati razpoložljiva sredstva med preostalim programskim obdobjem. Vseeno si številne države prizadevajo doseči boljše izvajanje, med drugim s prerazporeditvijo odhodkov na področja, na katerih je več povpraševanja po sredstvih ali na katerih je sredstva mogoče porabiti hitreje.

Gospodarske omejitve

Omejitve nacionalnih razvojnih odhodkov so se v zadnjem obdobju zaostrele, kar ni presenetljivo. Države članice zato težje pridejo do financiranja, potrebnega za sofinanciranje programov kohezijske politike. Hkrati so sredstva EU v okviru zmanjšanja nacionalnih proračunov postala praktično edini vir financiranja odhodkov za razvoj za številne nove države članice (EU12).

Dokaži kažejo, da so ukrepi za zmanjšanje proračunskega primanjkljaja običajno povečali regionalna neskladja. Zaradi manjših transferjev države je za odhodke za razvoj na voljo manjši obseg financiranja, in sicer neposredno ter prek učinka na sofinanciranje. Regije z bolj tradicionalnimi industrijami, kot je tekstilna industrija, med trenutno gospodarsko krizo ostajajo v težavah. Regije, ki so odvisne od proizvodnje, so si kljub izgubam zaradi izgubljenega izvoza pogosto lahko opomogle med rastjo trgov, ki niso del EU.

Čeprav je morda na voljo manj nacionalnih sredstev, je regionalna politika v večini držav članic še naprej osredotočena na obravnavanje osnovnih strukturnih težav, čeprav bi jo lahko spremenili in prilagodili novim dejavnostim.

Dosežki po letu 2007

V prvih štirih letih programskega obdobja je bilo opredeljenih več pomembnih dosežkov.

Po bruto ocenah naj bi izvedeni projekti v EU ustvarili skoraj 189000 delovnih mest (ekvivalent polnega delovnega časa).

Podporo pri zagonu je prejelo skoraj 24000 podjetij, pri čemer je več kot 100000 malih in srednjih podjetij prejelo podporo pri naložbah in inovacijah.

Podporo je prejelo približno 19000 projektov za raziskave, tehnološki razvoj in inovacije ter 6000 projektov za poslovne raziskave in sodelovanje.

Na področju infrastrukture je imelo skoraj 920000 ljudi širokopasovno internetno povezavo. Približno dodatnih 1,5 milijona ljudi je imelo dostop do čiste pitne vode in več kot 3,3 milijona jih je bilo priključenih na kanalizacijski sistem.

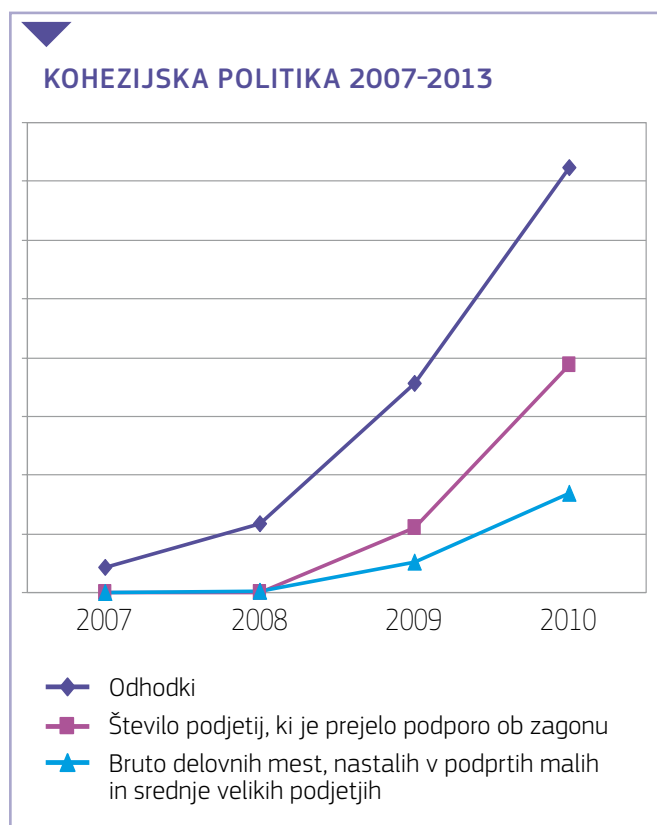
Vseevropsko prometno omrežje je bilo dopolnjeno s približno 280 km avtocest in 285 km železnic, pri čemer so posodobitve cest in železnic znatno skrajšale čas potovanj, zlasti v novih državah članicah EU (EU12), hkrati pa je bilo očiščeni 800 km² opuščeni ali onesnaženi zemljišč.

⁽¹⁾ Mreža za vrednotenje, ki izvaja analizo politike delovanja kohezijske politike v obdobju 2007-2013.

Napredek v letu 2010

Hitrost izvajanja programov kohezijske politike se je leta 2010 pospešila, čeprav je v nekaterih državah prišlo do znatnih zamud, zlasti v Romuniji, Bolgariji in Italiji. Strokovnjaki opozarjajo, da obstajajo resnični dvomi v zvezi z zmožnostjo nekaterih držav, da bodo dobro izkoristile razpoložljiva sredstva med preostalim programskim obdobjem.

Obstaja tveganje, da se bo pozornost v nekaterih državah usmerila na absorpcijo sredstev ter se bosta posledično poslabšali kakovost podprtih projektov in njihova učinkovitost pri doseganju razvojnih ciljev. Zaradi slabih gospodarskih razmer in pritiska na javne proračune je še pomembneje, da se sredstva izkoristijo čim učinkoviteje.

Izplačila

Prispevek podpore iz Evropskega sklada za socialni razvoj in Kohezijskega sklada k porabi, namenjeni razvoju, po ocenah predstavlja povprečno približno 40 % vladne kapitalske porabe na leto v preostalem programskem obdobju v novih državah članicah (EU12), pri čemer ta delež na Cipru znaša 8 %, v Sloveniji 28 %, na Madžarskem in Slovaškem pa približno 75 %.

V celotni EU je bilo do konca leta 2010 projektom dodeljenih približno 55 % proračuna, namenjenega programom, kar je več kot dvakrat toliko kot na koncu leta 2009 (23 %). Vendar so bila dodeljena sredstva v Romuniji, Bolgariji in Italiji veliko manjša, pri čemer so predstavljala le tretjino razpoložljivih sredstev.

V navedenih državah in še nekaj drugih je prihajalo do zamud pri izvajanju na večini področij politike, kar kaže na premajhno institucionalno zmogljivost in sposobnost načrtovanja ter težave pri iskanju sofinanciranja zaradi krize in majhnega povpraševanja podjetij po financiranju zaradi negotovih napovedi.

Popravni ukrepi za zmanjšanje zamud zajemajo preusmeritev odhodkov na področja, na katerih je mogoče sredstva hitreje porabiti, na primer iz gradnje železnic v gradnjo cest. Plačilni sistemi so bili reorganizirani, da bi se povečala njihova učinkovitost, poleg tega so se poenostavili tudi predpisi. Povečal se je obseg usposabljanja osebja in uporabe zunanjih svetovalcev ter zatekanje k posojilom iz Evropske investicijske banke in drugim virom za zmanjšanje težav s sofinanciranjem.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/information/evaluations/index_en.cfm#1

▶ STRUKTURNI SKLADI KOT POMOČ EVROPI PRI IZHODU IZ GOSPODARSKE KRIZE

Večja stopnja sofinanciranja za pet držav

Posebna pozornost je namenjena državam članicam, ki trenutno prejemajo posebno gospodarsko pomoč, t.i. „državam programa“: Grčiji, Irski, Latviji, Portugalski in Romuniji.

Decembra 2011 so vlade EU in Evropski parlament sprejeli začasen ukrep, ki omogoča začasno povečanje deleža sofinanciranja EU za države, ki potrebujejo posebno pomoč, in sicer do 10 odstotnih točk.

Zato je v obdobju finančnega načrtovanja 2007-2013 za štiri od teh držav, tj. Grčijo, Latvijo, Portugalsko in Irsko, možno sofinanciranje do 95-odstotne ravni, pri čemer se skupni obseg razpoložljivih sredstev EU ni povečal.

Zgornja meja sofinanciranja EU za Irsko je trenutno 60 odstotkov, medtem ko je prej znašala 50 odstotkov. Stopnjo sofinanciranja je mogoče povišati le na zahtevo zadevnih držav članic in je na voljo le, dokler država prejema makroekonomsko pomoč.

Del strategije za oživitev evropskega gospodarstva, ustvarjanje delovnih mest in obnovitev gospodarske rasti zajema preusmeritev strukturnih skladov EU ter njihovo uporabo kot usmerjene naložbene nosilce. Prednostna naloga je tudi hitrejša zagotovitev razpoložljivega vlaganja, pri čemer se je v zvezi z nekaterimi državami članicami izvedlo ponovno programiranje skladov, da bi se omogočilo vlaganje sredstev v sektorje, v katerih je mogoča hitra absorpcija naložb. Izvedba vseh teh ukrepov naj bi ob upoštevanju obstoječih proračunov in operativnih programov za strukturne sklade zagotovila izvajanje naložb za povečanje rasti z neposrednimi učinki in dolgoročnimi gospodarskimi koristmi.

Glede na trenutne neugodne gospodarske razmere in omejeno razpoložljivost sredstev v državnih proračunih je ta začasna spodbuda sofinanciranja pozitiven in dobrodošel korak za spodbujanje naložb za povečanje rasti.

Ukrepi, ki se izvajajo od leta 2009

prila 2009 je bilo sprejetih več pomembnih ukrepov za povečanje učinka in prilagodljivosti kohezijske politike EU. Zakonodajne spremembe in druga priporočila za pospešitev postopkov financiranja se osredotočajo na poenostavitev upravnih postopkov, večjo prilagodljivost za upravljavce programov, prednostno izvajanje ukrepov, denarne vložke in večjo uporabo tehnične pomoči.

V skladu s tem je bil predlagan sklop 13 posameznih ukrepov. Za programe Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR) in Evropskega socialnega sklada (ESS) je bilo na primer odobreno dodatno predplačilo v znesku 6,25 milijarde EUR, da bi se spodbudil denarni tok nacionalnih, regionalnih in lokalnih organov. Skupna vsota predplačil zdaj znaša 11,25 milijarde EUR.

„Države članice lahko s pomočjo teh sredstev oblikujejo obsežnejše podporne sheme, namenjene zlasti mladim.“

Večjo prilagodljivost je pri upravljanju programov mogoče doseči tako, da se omogoči ponovno programiranje ukrepov, ki prispevajo k boju proti gospodarski krizi in spodbujajo porabo na področjih z večjim potencialom rasti.

V Italiji se na primer izvaja akcijski načrt za južne regije (Mezzogiorno), v okviru katerega se financirajo predvsem izobraževanje, zaposlovanje, naložbe v širokopasovne storitve in železniška infrastruktura. To podporo v skupni vrednosti 3,1 milijarde EUR je mogoče naložiti hitreje prek programske spremembe. Evropska komisija redno pomaga državam članicam, ki želijo sredstva usmeriti v ključne gospodarske sektorje z največjim možnim potencialom rasti.

Veljati je začelo več regulativnih sprememb za poenostavitve postopkov in zagotovitev večje prilagodljivosti. Osredotočene so na področja, kot so državna pomoč, pomembni naložbeni projekti in vključevanje programov za energetske učinkovitost ter programov varčevanja z energijo v stanovanjski sektor.

Da bi se zagotovila čim večja uporaba naložb EU, se je povečala tehnična podpora v zvezi s pripravo večjih projektov. V sodelovanju z Evropsko investicijsko banko (EIB) so bili sprejeti ukrepi za poenostavitve uporabe finančnih instrumentov, kot so jamstvene sheme, zlasti za ustanavljanje novih malih in srednjih podjetij (MSP).

Podpora za mlade brezposelne in prikrajšane osebe

Stopnja brezposelnosti med mladimi v Evropi je zelo zaskrbljujoča. Komisija je države članice pozvala k uporabi razpoložljivih združenih sredstev EU in nacionalnega sofinanciranja v višini 22 milijard EUR denarja iz Evropskega socialnega sklada, ki še ni bil dodeljen nobenemu projektu.

Države članice lahko s pomočjo teh sredstev oblikujejo obsežnejše podporne sheme, namenjene zlasti mladim. Države članice prek ESS prejemajo dodatno podporo v obliki 4,3 milijona EUR tehnične pomoči, namenjene za pomoč državam članicam pri oblikovanju ali razširitvi shem in programov pripravnosti, ki podpirajo mlade podjetnike ter socialne podjetnike.

Države članice zdaj lahko prerazporejajo sredstva med instrumenti ali uvajajo nove instrumente na podlagi pogojev na trgu dela. V Belgiji, Češki republiki, Franciji, na Irskem, v Italiji, Litvi, Latviji, Luksemburgu, na Nizozemskem, Portugalskem, v Sloveniji, Grčiji in Združenem kraljestvu so bili sprejeti novi ukrepi ali pa so obstoječi ukrepi v okviru ESS dobili nov poudarek.

Ti ukrepi zadevajo predvsem tiste skupine, ki jih je kriza najbolj prizadela, in pomenijo izvedbo shem, namenjenih ohranjanju delovnih mest ali spodbujanju (ponovnega) vključevanja, pri čemer je bilo nekaj ukrepov posebej osredotočenih na sektorje, na katere je gospodarska kriza negativno vplivala (npr. proizvodni, gradbeni in tekstilni sektor). ▶▶

Podpora na Portugalskem

Cilj projekta „Building Rehabilitation of Urbanização de Vila D’Este – Vilar de Andorinho – Phase I – Vila Nova de Gaia“, ki obravnava integrirano mestno obnovo, je izboljšanje energetske učinkovitosti stanovanjskih stavb. Naložbe vključujejo toplotno izolacijo, obnovo območij okrog vhodov in stopnišč, vgradnjo in/ali zamenjavo okenskih okvirjev ter vgradnjo prezračevalnih in osvetljevalnih sistemov. Skupna vrednost naložbe: 5,2 milijona EUR; prispevek EU: 4,2 milijona EUR.

Razširitev parka Biotech: Projekt „Biocant II“ v Aveiru je razširitev tehnološkega parka Cantanhede in zajema gradnjo objekta za biotehnoška podjetja in nekatere podporne infrastrukture za dejavnosti s poudarkom na laboratorijskih storitvah. Skupna vrednost naložbe: 3,89 milijona EUR; prispevek EU: 50%.

Podpora na Irskem

CASALA: Središče Centre for Affective Solutions for Ambient Living Awareness (CASALA) je eno od dveh središč za uporabne raziskave v okviru univerzitetnega naselja tehnološkega inštituta Dundalk. Njegova glavna funkcija je sodelovanje z irsko industrijo, cilj katerega je doseganje inovacij pri izdelkih, poslovne konkurenčnosti in vodilnega položaja na trgu v nastajajočem sektorju sosedске pomoči za samostojno življenje. Središče s sredstvi EU v znesku 1,41 milijona EUR od skupnega investicijskega paketa, ki znaša 1,82 milijona EUR, spodbuja konkurenčnost informacijske tehnologije Dundalka v nacionalnih in mednarodnih pobudah za financiranje, zlasti v zvezi z akcijskim načrtom EU „Prijetno staranje v informacijski družbi“.

Podpora v Grčiji

Pobuda Corallia Clusters (približno 37 milijonov EUR v obdobju 2007-2013) v regijah Atika in zahodna Grčija je javno-zasebno partnerstvo, njen cilj pa je spodbujanje konkurenčnosti, podjetništva in inovacij v tehnoloških segmentih z visoko intenzivnostjo znanja, ki so usmerjeni v izvoz, z oblikovanjem inovacijskih grozdov. Prek njenih dejavnosti na področju mikroelektronike in vgrajenih sistemov so bili doseženi oprijemljivi rezultati, vključno z znatnim povečanjem letnega prometa, števila vlog za patente in ustvarjanjem delovnih mest. Z uporabo novega pristopa k oblikovanju politik „od spodaj navzgor“ so nastale številne zgodbe o uspehu.

Storitev e-recepti: Začela se je kot pilotni projekt, ki naj bi prispeval k omejitvi nepotrebne porabe v grškem zdravstvenem sektorju in privarčeval 1 milijardo EUR na leto. Izvaja se v okviru projekta e-zdravje in ima sorazmerno nizek proračun (25 milijonov EUR), pri čemer naj bi predvidene neposredne koristi za grški javni proračun v prvem letu delovanja znašale 200 milijonov EUR, posredne koristi zaradi omejitve pretiranega predpisovanja zdravil in nepotrebne zdraviljenja pa 500 milijonov EUR.

V Latviji so bila na primer v okviru finančne prerazporeditve v znesku 135 milijonov EUR dodeljena dodatna sredstva za spodbujanje zaposlovanja (skupaj 63,5 milijona EUR), da bi se zagotovila delovna mesta za najranljivejše osebe v okviru izrednega programa za zaposlovanje, podpora nadgrajevanja spretnosti delavcev, zagotavljanje priložnosti za usposabljanje za ljudi, ki so zaposleni s krajšim delovnim časom v podjetjih v težavah, in socialna vključenost.

Decentralizirano odločanje v zvezi z manjšimi projekti

Odobritev Evropske komisije je od junija 2010 potrebna le za projekte nad skupno vrednostjo 50 milijonov EUR (združena sredstva EU in nacionalna sredstva). Z dvigom zgornje meje s 25 milijonov EUR je mogoče neposredno začeti več projektov brez vpliva na splošne nadzorne mehanizme v zvezi z uporabo sredstev EU.

Podpora za mala in srednja podjetja v obliki posojil

Za mala in srednja podjetja velja, da zaposlujejo največ ljudi v Evropi, pri čemer povprečno ustvarijo 80 odstotkov vseh novih delovnih mest. Strukturne sklade je zdaj mogoče izkoristiti kot jamstvo, s katerim se malim in srednjim podjetjem omogoči dostop do posojil. Uporabljajo se tudi za širjenje delovanja in ne le za zagon podjetij. Približno 500 milijonov sredstev EU je bilo ponovno programiranih in se uporabljajo kot jamstvena shema.

Prednostni projekti v Grčiji

Komisija in grški organi so pripravili seznam več kot 180 strateških projektov, ki spodbujajo rast. Določili so se roki za zagotovitev, da bodo veljavni projekti v skupni vrednosti 11,5 milijarde EUR (sredstva EU in nacionalna sredstva skupaj) izvedeni do konca leta 2013, pri čemer bo ustvarjenih med 90000 in 108000 novih delovnih mest.

Delovna skupina za Grčijo, ustanovljena sredi leta 2011, prispeva h krepitvi zmogljivosti grških organov za pospeševanje izvajanja naložb strukturnih skladov na ozemlju.

▶VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.cfm

DR. WALTER DEFFAA
Novi generalni direktor
GD za regionalno politiko

▶PREDSTAVITEV NOVEGA GENERALNEGA DIREKTORJA

Novi generalni direktor GD za regionalno politiko dr. Walter Deffaa ima za seboj prepričljivo profesionalno kariero na področju financ in gospodarstva. Po študiju ekonomije na Univerzi v Tubingenu in Tehnični univerzi v Berlinu je dokončal doktorat iz ekonomije na Univerzi v Stuttgart-Hohenheimu ter je pooblaščen notranji revizor. V obdobju med letoma 1999 in 2009 je predaval na Evropskem kolidžu v Bruggeju.

Od leta 1983 je zaposlen na Evropski komisiji v Bruslju, kjer je od februarja 2012 generalni direktor za regionalno politiko. V preteklosti je deloval kot generalni direktor GD za obdavčenje in carinsko unijo (2009-2012), generalni direktor Službe za notranjo revizijo (2004-2009), finančni direktor GD za regionalno politiko (2003-2004), direktor Generalnega sekretariata (2001-2003), direktor DG za proračun (1999-2001) ter vodja kabineta komisarja Wulf-Mathiesa (1997-1999). Je avtor več publikacij o evropskih javnih finančnih in revizijskih zadevah.

▶ PREPOZNAVANJE INOVATIVNIH PROJEKTOV Z NAGRADAMI REGIOSTARS

Na podelitvi nagrad RegioStars 2012, ki je potekala 14. junija v Bruslju, so bili v ospredju inovativni projekti – petim dobitnikom sta priznana nagrado RegioStars podelila komisar za regionalno politiko Johannes Hahn in predsednik žirije za podelitev nagrad RegioStars Luc van den Brande. Žirija je pohvalila odlično in inovativno delo, opravljeno na celotnem območju EU, v petih kategorijah. Ob tem je vseh 24 finalistov označila za zmagovalce in navdih za druge. RegioStars je letni dogodek, v okviru katerega se prepoznava in nagrajuje inovativne projekte, podprte na podlagi kohezijske politike EU. Prve nagrade so bile podeljene leta 2008 in sedaj že potekajo priprave na šesto podelitev, ki bo februarja 2013.

Podelitev je potekala v gledališču bruseljskega hotela Plaza iz tridesetih let prejšnjega stoletja

PAMETNA RAST

DOBITNIK: ECO WORLD STYRIA

Nagrado sta prevzela Gerd Grater, namestnik ministra za gospodarstvo in inovacije v štajerski regiji, in Sabine Seiler, projektni vodja pri Eco World Styria. Cilj projekta je povečati število uspešnih podjetij za čiste tehnologije v štajerski regiji (Avstrija) ter spodbujati privlačnost te skupine in lokacije med

inovatorji čistih tehnologij po vsem svetu. Poleg tega je cilj tudi povečati globalno konkurenčnost regije z inovacijami na področju zelenih tehnologij in spodbuditi gospodarsko rast.

▶Več o tem: www.eco.at

TRAJNOSTNA RAST

DOBITNIK: ZELENO-MODRO PROSTORSKO PREEBLIKOVANJE URBANIH OBMOČIJ IN EKOMEST (Green and Blue Space Adaptation for Urban Areas and Eco-towns; GRaBS) V imenu 14 partnerjev pri projektu GRaBS iz osmih držav članic (AT, EL, IT, LT, NL, SE, SK in UK) sta nagrado prevzela Diane Smith, vodilna partnerka pri projektu GRaBS, in Christophe di Pompeo, član regionalnega sveta Nord-Pas de Calais. GRaBS zagotavlja orodja in znanja, s katerimi se poskrbi, da je razvoj

mest po Evropi prilagojen vplivu podnebnih sprememb. Projekt javnim organom, razvijalcem mest, arhitektom in načrtovalcem omogoča, da pri načrtovanju ali preoblikovanju zunanjih površin in zgradb poskrbijo, da so te odporne na podnebne spremembe in ekstremne vremenske razmere.

▶Več o tem:

<http://www.grabs-eu.org/>

VKLJUČUJOČA RAST

DOBITNIK: 040 – Starejši za starejše

Nagrado za projekt 040, v okviru katerega se podeželskim skupnostim zagotavlja storitve z mobilizacijo starejših za pomoč drugim starejšim, sta prevzela Kate Stephen iz centra za zdravstvo na podeželju univerze University of the Highlands and Islands (UK), in Jim Millard, višji politični svetovalec v uradu škotske vlade

Johannes Hahn in Luc van den Brande z vsemi dobitniki nagrad RegioStars

Johannes Hahn, komisar za regionalno politiko

Luc van den Brande, predsednik žirije za podelitev nagrad RegioStars

Johannes Hahn in Luc van den Brande z žirijo za podelitev nagrad RegioStars

Prestična nagrada RegioStars

za EU. Partnerske regije projekta s severnega obrobja Evrope – Finska, Grenlandija, Severna Irska, Škotska in Švedska – so sodelovale s skupnostmi pri raziskovanju in razvoju alternativnih načinov zagotavljanja podpore in storitev starejšim državljanom. Zlasti so si prizadevale zapolniti vrzeli v zagotavljanju storitev, ki starejšim omogočajo, da ostanejo v svojih domovih in skupnostih.

►Več o tem: www.040s.eu

CITYSTAR

DOBITNIK: SÖM – Jugovzhodni Malmö

Nagrado za projekt SÖM, namen katerega je bil ustvariti socialno, okoljsko in finančno trajnostno okolje za štiri prikrajsana okrožja na jugovzhodu regije Malmö (SE), sta prevzela Pontus Lindberg (levo), predsednik regionalnega strukturnega sklada

v okviru partnerstva Skane-Blekinge, in Anders Nilsson, predsednik mestnega sveta okrožja Fosie. Pri projektu SÖM so sodelovali državljani, zasebniki, lastniki nepremičnin ter komercialni in industrijski veljaki z namenom vzpostavitve

strateškega partnerstva in sestave obnovitvenega akcijskega načrta za prihodnji razvoj mesta.

►Več o tem: www.malmo.se

INFORMIRANJE IN KOMUNIKACIJA

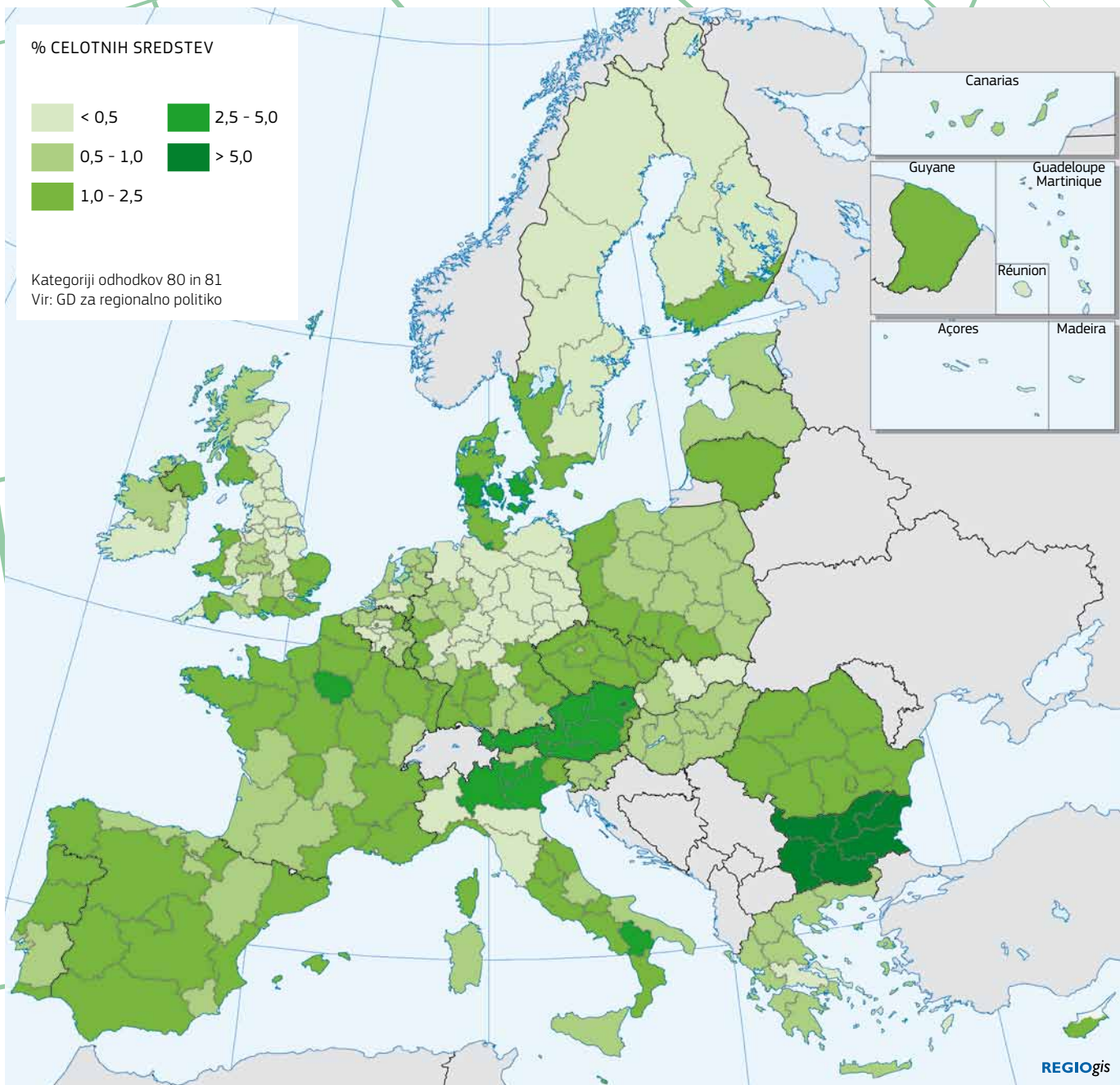
DOBITNIK: PODLASKIE VOIVODESHIP

Nagrado za spletna orodja, s katerimi se javnost obvešča o projektih, financiranih s pomočjo regionalne politike EU, sta prejela Jarosław Dworzański (desno), maršal province Podlaskie Voivodeship (PL), in Zbigniew Nikitorowicz, vodja kabineta. Nagrajeno spletno mesto v poljskem in angleškem jeziku obširno in podrobno predstavlja upravičence sofinanciranih naložb in programov ter vključuje preprosta orodja za ogled učinkov in izvajanja projektov. Poleg tega predstavlja tudi primere dobre prakse, s katerimi se je občutno izboljšala rast v provinci, s čimer spodbuja programe in naložbe EU.

►Več o tem: www.podlaskiedotacje.pl

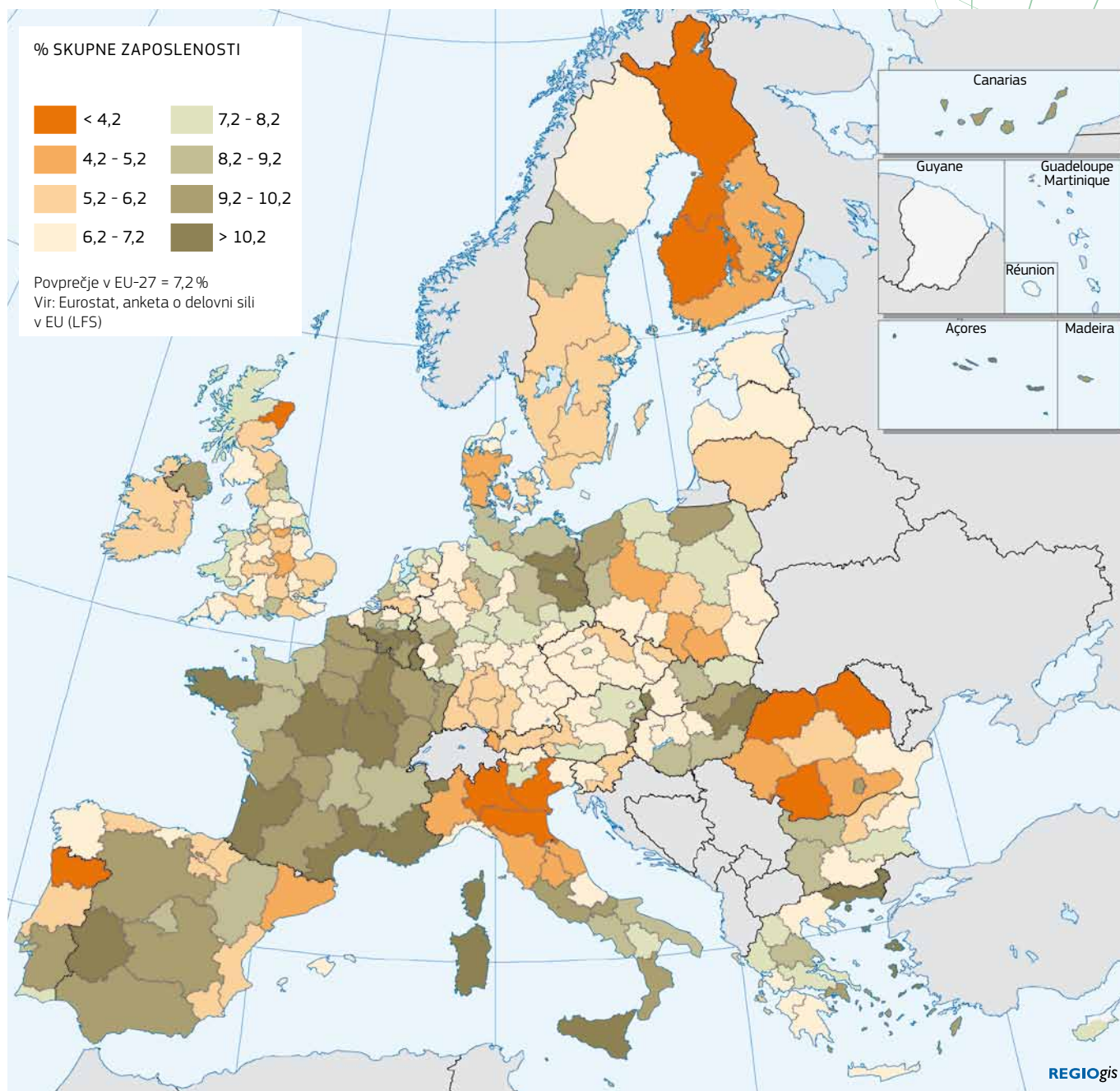
▶ NAČRTOVANE NALOŽBE KOHEZIJSKE POLITIKE V KREPITEV ZMOGLJIVOSTI V OBDOBJU 2007-2013

Ta zemljevid prikazuje načrtovane naložbe kohezijske politike v krepitev zmogljivosti za programsko obdobje 2007-2013 kot delež skupnega financiranja. Sem spadajo dejavnosti za izboljšanje oblikovanja, spremljanja in vrednotenja politik in programov ter dejavnosti za spodbujanje partnerstev, paktov in pobud prek povezovanja zainteresiranih strani v mreže. Kohezijska politika vse bolj vlaga v institucije, upravljanje in krepitev zmogljivosti na vseh ravneh, saj je to ključni dejavnik za izboljšanje učinkovitosti njenega posredovanja na drugih področjih, kot so infrastruktura, inovacije in podjetništvo ali izobrazba.

Iz zemljevida je razvidno, da kohezijska politika podpira take dejavnosti na številnih različnih območjih. Največje deleže je mogoče najti v vseh regijah Bolgarije in tudi v razvitejših regijah, kot sta Wien (Dunaj) in Oberösterreich (Zgornja Avstrija) (Avstrija) ali Syddanmark (Danska), kjer je največji delež izdatkov za krepitev zmogljivosti namenjen izboljšanju oblikovanja in izvajanja programov. Tovrstne naložbe so nasprotno zlasti nizke v nekaterih regijah Nemčije ter v večini regij Združenega kraljestva, Švedske in Finske.

► ZAPOSLOVANJE V JAVNI UPRAVI*, POVPREČJE 2010-2011

Ta zemljevid prikazuje delež zaposlenosti v javni upravi (vključno z obrambo in socialno varnostjo) kot odstotek skupne zaposlenosti. Ta kazalnik izraža pomen javnega sektorja za zagotavljanje delovnih mest. Delež zaposlenosti v javnem sektorju izraža predvsem vrsto regije, saj je v mestnih območjih večji kot na podeželju. Iz deleža je razvidna tudi struktura gospodarstva. Zaposlovanje v javnem sektorju lahko kratkoročno rešuje in ustvarja delovna mesta v obdobju upada gospodarske dejavnosti. Vendar dolgoročno lahko odraža šibkosti zasebnega sektorja na področju ustvarjanja delovnih mest.

Položaj v regijah EU je zelo raznolik. V nekaterih regijah je delež zlasti nizek, pri čemer je leta 2011 v regiji North Eastern Scotland (severovzhodna Škotska) (Združeno kraljestvo) znašal 2,8 %, v Lombardiji (Lombardia) (Italija) 3,2 %, v regiji Nord-Est (Romunija) pa 3,3 % skupne zaposlenosti. V drugih regijah je v javnem sektorju zaposlenih veliko več ljudi, pri čemer delež zaposlenosti v javnem sektorju dosega skoraj 30 % v regijah Ciudad Autónoma de Ceuta in Ciudad Autónoma de Melilla (Španija), 20,5 % v regiji Voreio Aigaio (Grčija) in 13,1 % na Korziki (Corse) (Francija).

*NACE (statistična klasifikacija gospodarskih dejavnosti v Evropski skupnosti) razdelek O = „Javna uprava in obramba; obvezna socialna varnost“

▶ DOBRA IZBIRA PROJEKTOV ZA SOFINANCIRANJE

PRIPOROČILA ZA EVROPSKI SKLAD ZA REGIONALNI RAZVOJ V OBDOBJU 2014-2020

Izbira projektov, ki k ciljem programa prispevajo največ ter zahtevajo najmanj upravnih virov in prizadevanj, je ključnega pomena za izvajanje kohezijske politike. V času proračunskih omejitev bo še več poudarka na uspešnosti in učinkovitosti javnih naložb. Novi regulativni okvir, ki ga predlaga Komisija za programsko obdobje 2014-2020, bo bolj osredotočen na uspešnost. Dejavnosti, ki jih sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, so izjemno raznolike in za izbiro projektov ni enega samega postopka, ki bi ustrezal vsem. Ta postopek je treba vedno prilagoditi pogojem in okviru v zadevni državi članici ali regiji. Na podlagi nedavne študije, v kateri so analizirali izbirne postopke v šestih državah članicah, je mogoče zbrati več priporočil za obdobje 2014-2020.

Priprava razpisov za projekte

Upravni organi običajno prejmejo prijave možnih upravičencev prek sistema razpisov projektov. Temeljne odločitve glede izvedbe izbire projektov se sprejmejo že v fazi načrtovanja, ko upravni organ izbere med začasnimi ali trajnimi razpisi projektov, se odloči, ali bodo razpisi izvedeni v eni ali več fazah, in skupaj z nadzornim odborom sprejme merila za izbiro projekta, ki veljajo za razpis.

V tem okviru se priporoča, da:

- v pripravo razpisa za projekte vključite zainteresirane strani, zlasti iz zasebnega sektorja, in tiste, ki so pomembni za regijo;
- razpis prilagodite dejanskim potrebam v sektorju, pri tem pa vlagateljem in zainteresiranim stranem jasno razložite posebne cilje, dodelitev, pogoje financiranja, izbirna merila in postopek;

- v izbirnem postopku dodelite prednost tistim vlagateljem, ki k ciljem programa prispevajo največ in zahtevajo najmanj virov;
- opredelite in upoštevate meje/merila stroškov enot, da zagotovite dobro finančno upravljanje;
- določite jasna, preprosta in razumljiva izbirna merila, katerih število je omejeno, in strokovnim ocenjevalcem omogočajo, da ovrednotijo zamisel, ki je za prijavo projekta.

Smernice za vlagatelje

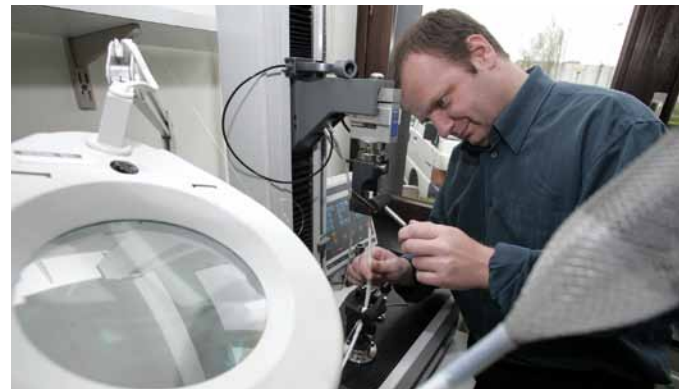
Smernice, ki jih vlagateljem poda upravni organ (ali pogosteje posredniški organ) so pomembna spremenljivka, ki določa skupno uspešnost izbirnih postopkov. Tako bi morali:

- okrepiti smernice za vlagatelje s svetovanjem in hitro povratno informacijo glede priložnosti za pridobitev sredstev;
- vlagateljem zagotoviti spletna orodja, kot so orodja za samoocenjevanje, z jasnimi in natančnimi navodili ter primeri obrazcev.

Priprava in oddaja vlog

Vlagatelji morajo pripraviti vloge, ki so v skladu z zahtevami razpisov. Število in vsebina zahtevanih dokumentov se lahko med projekti bistveno razlikuje, kar je odvisno od vrste in obsega projekta ter posebnosti države članice/upravnega organa.

Vlagatelji vloge oddajo po pošti, elektronsko ali osebno, kar je odvisno od ustaljenih postopkov in ravni elektronskih storitev vlade v državi članici.

Ocenjevanje prijav, izbira projektov in sklenitev sporazuma o financiranju

Številni vlagatelji se pri pripravi svojih vlog posvetujejo z zunanjimi svetovalci (v nekaterih državah članicah skoraj 90 %). Čeprav je pomoč strokovnjakov upravičena, če vlagatelj nima na voljo lastnega ustreznega strokovnega znanja (npr. strokovnjaki za pripravo projektne dokumentacije), pa zelo razširjeno iskanje pomoči zunanjih strokovnjakov pri pisanju vlog za finančna sredstva kaže na to, da je treba bolj jasno in natančno opredeliti zahteve pri razpisih za projekte ter zagotoviti ciljno usmerjeno vodenje. Tako bi morali:

- od vlagateljev zahtevati samo dokumente, ki so bistveni za oceno prijave projekta glede na pogoje dodelitve sredstev in cilje programa;
- omejiti vključevanje zunanjih svetovalcev na ravni vlagatelja z določitvijo jasnih pravil in finančnih omejitev za oddajanje del;
- od vlagatelja isti dokument zahtevati samo enkrat⁽¹⁾;
- tudi pri vlagateljih spodbujati e-rešitve izven predlaganih regulativnih e-kohezijskih zahtev. Elektronska oddaja dokumentov in podatkov se zlasti priporoča, ker vlagateljem zagotavlja povratno informacijo o njihovi vlogi v realnem času.

Odvisno od tega, ali je razpis za projekte trajen ali začasen, se prijave ocenjujejo neprekinjeno ali po izteku roka za oddajo prijav. Ocenjevanje običajno izvaja upravni organ/posredniški organ, ki mu včasih pomaga eden ali več zunanjih ocenjevalcev. Tako bi morali:

- zmanjšati upravne stroške z omejitvijo števila ocenjevalcev na najmanjše nujno potrebno in določiti pravila za preprečevanje nasprotja interesov med zunanjimi ocenjevalci;
- povečati preglednost prek objave odgovornosti izbirnih organov, imen ocenjevalcev in članov izbirnih organov, ocenjevalnih poročil in celotnih rezultatov ocenjevanja ter z obveščanjem neuspešnih vlagateljev o razlogih za zavrnitev;
- kar se da zmanjšati čas od oddaje projektne vloge do odločitve o financiranju, na primer z določitvijo zavezujočih rokov;
- vzpostaviti dostopne pritožbene postopke za vlagatelje.

▶ VEČ O TEM

http://ec.europa.eu/regional_policy/sources/docgener/studies/pdf/selection/selection_process.pdf

(1) Načelo enkratnega kodiranja, kot ga imenujejo v Aktu za mala podjetja za Evropo, sprejetem dne 25. junija 2008, SEC(2008)2101.

▶ MALTA

▶ NEGA OBOLELIH ZA RAKOM V 21. STOLETJU

Na Malti dobro napreduje izgradnja sodobnega onkološkega centra. Odprtje je predvideno za leto 2013, nova ustanova pa bo potrojila število postelj, ki so na Malti trenutno na voljo za obolele za rakom. 410000 prebivalcem otoka bo ponujala tudi napredno diagnostiko in zdravljenje bolezni.

Skupni strošek:
EUR 48 802 800
Prispevek EU:
EUR 41 482 300

Umetniški vtis novega onkološkega centra

Bolnišnični onkološki center Mater Dei je poimenovan po novi splošni bolnišnici za akutno obravnavo v mestu Msida na severovzhodni obali. Kot razširitev splošne bolnišnice bo nova ustanova prevzela vse onkološke primere iz bližnje bolnišnice Sir Paul Boffa, ki je specializirana za onkologijo in paliativno oskrbo. Prav tako je v skladu s cilji malteškega razširjenega nacionalnega načrta za obvladovanje raka (2010-2015), kot so krajše čakalne dobe in učinkovitejše zdravljenje.

Center za onkologijo bo imel ustrezno infrastrukturo za napredno zdravljenje raka na prostoru za celostno oskrbo. Fizično in organizacijsko bo povezan z bolnišnico Mater Dei ter se bo raztezal na površini okrog 23 000 kvadratnih metrov.

Nova zgradba, ki jo sofinancira Evropski sklad za regionalni razvoj, bo imela 74 postelj za hospitalizirane bolnike, 22 postelj za dnevno oskrbo in 12 klinik za zunanje onkološke bolnike. Največji od štirih funkcionalnih prostorov je območje za hospitalizirane bolnike, kjer so onkologija za odrasle (skupaj 32 postelj, 5 jih je dodanih s projektom), paliativna oskrba (dodatnih 16 postelj), pediatrična onkologija (število postelj se je povečalo s šest na deset), hematološki oddelki (16 postelj, prenesenih iz bolnišnice Mater Dei) in radioizotopna enota.

▶ VEČ O TEM

https://ehealth.gov.mt/healthportal/health_institutions/hospital_services/mater_dei_hospital/mater_dei.aspx

Prostorni, sodobni prostori

Na področju za zunanje bolnike je projekt dodal osem klinik za zunanje onkološke bolnike, tako da jih je skupaj 12. Področje diagnostike in zdravljenja vključuje oddelek za radioterapijo, dnevno nego in prostore za postopek splošne anestezije. Bolnišnične podporne storitve pa bodo zagotavljale vse od fizioterapije do socialnega dela in psihološke pomoči.

Po izkopavanju v prvi fazi so v drugi fazi zgradili tri bunkerje za večjo opremo za radioterapijo v obliki linearnih pospeševalnikov. Ta prostor bo dopolnjeval četrti bunker. Malteškim bolnikom z rakom bo to omogočilo radioterapijo, kakršna se uporablja v 21. stoletju. Tretja faza vključuje izgradnjo preostalega dela centra.

„Naša nova pridobitev za zdravstveno oskrbo bo posvečena izboljšanju onkološkega zdravljenja, izobraževanja in raziskav“, pravi Brian St John, direktor fundacije za medicinske storitve in vodja projekta za onkološki center. Prav tako verjame, da bo ustanova spodbudila in izboljšala delovne prakse pri malteških strokovnjakih za oskrbo bolnikov z rakom.

Letno zboli za rakom približno 1400 prebivalcev Malte, zaradi te bolezni pa jih umre približno 700. Cilj novega centra je zdravljenje 60% vseh bolnikov z rakom na Malti. V sklopu centra bo tudi zelena infrastruktura, kot so strešni solarni paneli in sistemi za obnovo energije.

▶ OLOMOUCKÝ KRAJ, ČEŠKA

▶ IZBOLJŠANJE MOBILNOSTI ZA UPORABNIKE INVALIDSKIH VOZIČKOV

Kmalu se bo začela serijska proizvodnja novih vozil, ki so oblikovana za varen in hiter prevoz uporabnikov invalidskih vozičkov na javnih cestah. Vozilo Elbee, ki ga je razvilo češko podjetje ZLKL iz kraja Loštice v regiji Olomouc, je dobilo tudi podporo skladov EU, da začne serijsko proizvodnjo sedanjega prototipa.

Uporabniki invalidskih vozičkov se pri uporabi standardnih avtomobilov srečujejo s številnimi težavami, kot je na primer menjava sedeža pri vstopu ali izstopu iz vozila. Tudi nalaganje invalidskega vozička v vozilo je lahko zapleteno.

Vozilo Elbee je elegantna rešitev za te težave. Ima edinstvena vrata s tečaji, ki delujejo na daljinsko upravljanje. Spodnja vrata se spremenijo v rampo, tako da se invalidski voziček preprosto odpelje iz vozila. Ko se vrata zaprejo, lahko uporabnik vozi, medtem ko sedi v invalidskem vozičku.

Vozilo je uradno kategorizirano kot „težko terensko vozilo“ in doseže hitrost do največ 80 km/h. Majhne mere omogočajo bočno parkiranje ob pločniku, tako da lahko uporabnik zapusti vozilo neposredno na pločnik in ne na cesto. V vozilu je prostor za enega potnika na zadnjem sedežu. Volanske in oblikovne elemente je mogoče prilagoditi glede na potrebe in želje posameznih voznikov.

Elbee je nastal leta 2003 kot konceptno vozilo, ki ga je leta 2004 prevzela tovarna ZLKL in ga štiri leta pozneje spremenila v funkcionalni prototip. Vozilo je posebno zaradi svoje edinstvene konstrukcije in več inovativnih tehničnih delov ter je leta 2007 prejelo nadaljnjo podporo Evropskega sklada za regionalni razvoj.

Načrtovan komercialni prihod

S pomočjo skladov EU bo vozilo bližje proizvodnji, kar vključuje nabavo tehnologij in postopek certificiranja. Cilj nadaljnjega dela tovarne ZLKL je bistveno povečati praktične lastnosti in zanesljivost vozila.

Skupni strošek:

EUR 1 448 800

Prispevek EU:

EUR 614 100

Raziskava tovarne ZLKL je pokazala na pomen neodvisnega gibanja uporabnikov invalidskih vozičkov brez pomoči drugih. „Cilj našega truda je osebam z zmanjšano mobilnostjo zagotoviti neodvisnost in svobodo gibanja, tako da še izboljšamo njihov življenjski standard“, pravi vodja projekta Ladislav Brázdil mlajši.

Podjetje verjame, da bo ta ciljna skupina toplo pozdravila vozilo Elbee ter da bodo pokazali zanimanje zanj v Češki republiki in po vsej Evropi. Vozilo vidi kot praktično rešitev za vsakodnevno gibanje v mestih in zunaj teh, pri tem pa poudarja privlačno obliko.

Začetek serijske proizvodnje vozila Elbee bo v začetku leta 2013. Na začetku ga bodo izdelovali le za češko tržišče, pozneje pa bo na vrsti mednarodna distribucija.

▶ VEČ O TEM
www.elbee.cz

▶ POHJOIS-KARJALA, FINSKA

▶ MOČ ENOTNOSTI

Skupina znanstvenih in tehnoloških centrov s prvovrednim strokovnim znanjem zvišuje profil regije Severna Karelja na vzhodu Finske. Skupina sestoji iz štirih ločenih središč, ki se osredotočajo na materiale, natančno tehnologijo in difraktivno optiko, ter daje zalet raziskavam in razvoju na vseh treh področjih, medtem ko spodbuja nova podjetja v celi regiji.

Večinski del skupine je v mestu Joensuu, ki je glavni urbani center regije. Četrto središče je v kraju Kuopio 130 km zahodno.

Središča so bila prej ločena, danes pa tesno sodelujejo ob podpori Univerze vzhodne Finske ter pod upravno krovno enoto SIB-labs, ki je odcepljeno podjetje. „Utrjevanje oblike sodelovanja podpira regionalno konkurenčnost. Je odličen primer osredotočenega skupinskega dela ter sodelovanja nacionalnih in lokalnih organov financiranja EU, raziskovalnih inštitutov in industrijskih partnerjev“, pravi profesor Mika Suvanto, direktor podjetja SIB-labs.

Platforma, ki jo vodi univerza

Skupina s širokimi temelji izkorišča močno izobraževalno podlago dveh univerz. Ta vključuje naravoslovne znanosti (kemijo, fiziko, IT) na Univerzi vzhodne Finske in tehnologijo na Univerzi uporabnih znanosti Severne Karelije.

Štiri središča za visokotehnološke raziskave, razvojno in inovacijsko dejavnost so v Severni Kareliji zahvaljujoč pomoči skladov EU nastajala od leta 2000. Danes predstavljajo evropsko „Projektno skupino za materiale in natančno tehnologijo ter difraktivno optiko“.

Enota za izjemno natančnost je specializirana za natančne naprave in sodeluje pri razvoju novih izdelkov zlasti s podjetji, ki delujejo v sektorjih plastike in kovin. Raziskovalni laboratorij za difraktivno optiko in fotoniko ima edinstveno raziskovalno infrastrukturo z laboratorijem za znanstvene raziskave na univerzi. Podjetjem pomaga pri razvijanju izdelkov in preizkušanju novih zamisli.

Raziskovalna skupina kemijskega oddelka UEF, ki dela z ramanovo spektroskopijo

Skupni strošek:
EUR 20 000 000
Prispevek EU:
EUR 10 000 000

SMARC Innovations (SMARCI) je raziskovalna enota Oddelka za kemijo Univerze vzhodne Finske. Osredotoča se na raziskave visokotehnoloških materialov in spodbuja prenos tehnologij, poleg tega pa izboljšuje konkurenčnost regije, ker povezuje znanstveno raziskovanje in industrijo. Zadnji je center InFotonics Centre Joensuu, ki združuje strokovno znanje na področju fotonike in IT. Globalni vodja na področju valovno-optičnega inženiringa je ustvaril omrežje za sodelovanje z najboljšimi laboratoriji in inštituti na tem področju.

Po zaključku projekta se bodo dejavnosti SMARCI in centra InFotonics Centre Joensuu nadaljevale kot del operacij podjetja SIB-labs. To raziskovalno okolje združuje strokovno znanje Univerze vzhodne Finske na področju biomaterialov, materialov, fotonike in raziskav spektralnih barv.

▶ VEČ O TEM

<http://www.uef.fi/siblabs/>
<http://wartsila.pkamk.fi/upu/>
www.ifc.joensuu.fi

▶BRATISLAVSKÝ KRAJ, SLOVAŠKA

▶IZBOLJŠANO ODKRIVANJE SKRITIH NALEZLJIVIH PATOGENOV

Zdravi posamezniki so lahko, ne da bi vedeli, več let prenašalci virusnih okužb. Toda če njihov imunski sistem oslabi, lahko te prikrita okužbe resno ogrozijo zdravje. Ena rešitev je boljša diagnostika nalezljivih patogenov in prav to poskuša doseči raziskovalni projekt EU na Slovaškem.

Znanstveniki so nedavno poudarili, da se različne virusne okužbe pri ljudeh ne zaznajo, čeprav to ne pomeni večjih težav. Vendar lahko zaradi vsake oslavitve imunskega sistema – na primer zaradi bolezni, presaditve organa ali stranskih učinkov zdravljenja – te okužbe postanejo nevarnejše. To lahko povzroči resne zdravstvene zaplete ali celo smrt okužene osebe.

Junija 2010 je podjetje BioScience iz Slovaške, ki ima sedež v Bratislavi, združilo moči z Inštitutom za virologijo Slovaške znanstvene akademije pri projektu „Industrijska raziskava na področju kliničnega diagnosticiranja nalezljivih patogenov“, ki ga je sofinanciral Evropski sklad za regionalni razvoj. Z uporabo različnih metod in oblik za vsak patogen se trudijo bistveno izboljšati diagnostiko nalezljivih patogenov, ki predstavljajo slabo raziskano področje.

Celovita diagnostika

„Za poenostavitev, pospešitev in povečanje diagnostične občutljivosti morajo znanstveniki prevzeti bolj celovit pristop“, pravi dr. Peter Kilián, upravni direktor podjetja BioScience Slovaška in vodja laboratorija. „To bi lahko vključevalo enotno obliko, primerno za rutinsko diagnostiko, z uporabo vrhunskega znanja molekularne biologije.“ Cilj je prenos te nove oblike poskusov v rutinsko klinično rabo, pri čemer bi se ustvarila skupna podlaga za raziskave med akademijo in zasebno industrijo.

Partnerji so že dokončali fazo analize bioinformatike. V okviru raziskave že pripravljajo negativne in pozitivne kontrolne primere, njihov cilj pa je optimizacija in natančna nastavitve pogojev za odkrivanje patogenov.

Januarja 2012 so partnerji vložili ameriško in mednarodno patentno prijavo na neposredni osnovi dotedanjih rezultatov. Ta patent opisuje sestave in metode za odkrivanje virusa limfocitnega horiomeningitisa (LCMV) pri ljudeh in/ali razločevanje med akutnimi in kroničnimi okužbami z LCMV. „Ta virus je primer zanemarnih patogenov in lahko dramatično vpliva na zdravje oseb z zmanjšano imunostjo“, dodaja dr. Kilián.

Konec projekta je predviden maja 2013. Vendar dr. Kilián pravi, da jih čaka še veliko dela: „Ker ne obstajajo zanesljivi podatki o prisotnosti virusa LCMV pri splošni populaciji, želimo o tem zbrati nove podatke s pomočjo postopka za odkrivanje, ki smo ga razvili pri svojem projektu“.

Skupni strošek:
EUR 1 641 900
Prispevek EU:
EUR 1 240 400

Delo s celičnimi kulturami v biološko varnih kabinetih razreda II

▶VEČ O TEM
www.bioscience.sk/projects.html

▶ PRAZNOVANJE DNEVA EVROPE PO EU

9. maj je dan Evrope – poseben dan za vse državljane Evrope, saj takrat slavimo razglasitev slavne Schumanove deklaracije. 9. maja 1950, pet let po koncu druge svetovne vojne, je francoski zunanji minister Robert Schuman prvi predstavil zamisel o Evropski Uniji, ko je predlagal ustanovitev Evropske skupnosti za premog in jeklo (ESPJ).

Med evropskim vrhom v Milanu je bila 29. junija 1985 sprejeta odločitev, da bo 9. maj „Dan Evrope“. Ta dan praznujemo vsako leto od 1986 naprej ter je odlična priložnost za dejavnosti in praznovanja, ki Evropo približajo njenim prebivalcem. Nekateri tukaj predstavljene dogodke ponazarjajo koristi, ki jih imajo regije po vsej EU zaradi delovanja Evropskega sklada za regionalni razvoj (ESRR).

BELGIJA

Vzhodna Flandrija

Dan Evrope se vsako leto organizira v drugem delu pokrajine Vzhodna Flandrija. Četrta organizirana izvedba dogodka je potekala 6. maja v regiji Waasland na vzhodu pokrajine. Cilj je bil dvostranski: prikazati, kaj je mogoče doseči s financiranjem EU z izpostavitvijo določenih projektov, ter predstaviti vpliv EU na vsakodnevno življenje državljanov EU. Glavne dejavnosti so bile ulična razstava izbranih projektov v kraju Sint-Gillis-Waas, sedem projektov odprtih vrat in čezmejni kolesarski dogodek.

▶ Več o tem: www.europadag.be

ČEŠKA REPUBLIKA

Praga

9. maja je bil na tiskovni konferenci v Pragi uradno predstavljen spletni zemljevid projektov, ki jih je financirala EU. Zemljevid je skupni podvig predstavništva Evropske komisije v Češki republiki in Ministrstva za regionalni razvoj. Ogledati si ga je mogoče na spletnem mestu www.mapaprojektu.cz

LATVIJA

Riga

Garden Festival, ki je prvič potekal leta 2009, je letos obeleževal pet let priključitve Latvije Evropski uniji. Letošnji dogodki so bili razporejeni po 10 tematskih šotorih, ki so predstavljali različne institucije, kot so ambasade in vladna telesa. Pritegnili so 400 predstavnikov iz 70 organizacij in več tisoč obiskovalcev. V šotoru „Uspešna Evropa“ je finančno ministrstvo predstavljalo evro in sredstva EU. Prisotni so bili tudi predstavniki programa za čezmejno sodelovanje Latvije in Litve ter enega od petih latvijskih regijskih strukturnih skladov (Riga).

▶Več o tem: <http://www.latlit.eu/>

BOLGARIJA/ROMUNIJA

Silistra/Calarasi

9. maja so predstavniki programa za čezmejno sodelovanje Romunije in Bolgarije sprejeli učence iz srednje šole „Mihai Eminescu“ iz Calarasija v Romuniji in srednje šole „Nicola Vaptsarov“ iz Silistraya v Bolgariji. V okviru dogodka so se osredotočili na širjenje prepoznavnosti programa in ozaveščanje mladih o pomembnosti aktivnega sodelovanja pri evropskih državljan-skih dolžnostih. Zanimanje učencev in njihova raznolika vprašanja so potrdili uspeh dogodka. Georgiana, udeleženka iz Romunije, je povedala: „Odkrila sem, da mi je Evropska unija blizu, dobesedno in metaforično, ter da ni samo zastava na drogu. Pomeni sodelovanje, strpnost in komunikacijo – pomeni, da smo ‚Združeni v raznolikosti‘. Postalo mi je jasno, da so vezi med Romunijo in Bolgarijo tesnejše, kot sem mislila.“

▶Več o tem:

<http://www.cbromanibulgaria.eu/index.php>

NIZOZEMSKA Dordrecht

V okviru praznovanja dneva Evrope oziroma „Europa Kijkdagen“, kot mu pravijo Nizozemci, se je 11. in 12. maja javnosti predstavilo 150 projektov, ki jih sofinancira EU. Eden od teh je „Duurzaamheidsfabriek“ (tovarna za trajnostni razvoj). Ta popolnoma nova institucija, ki simbolizira vse, kar je inovativnega in trajnostnega, vabi nova podjetja, zelene vlagatelje in mlade tehnične talente, da se združujejo ter razvijajo kreativne in uspešne trajnostne metode in izdelke.

▶Več o tem: <http://www.europaomdehoek.nl/kijkdagen>

PORTUGALSKA Madeira

Inštitut za regionalni razvoj je 9. maja organiziral ulično razstavo v mestu Funchal (Travessa do Cabido 16). Namen dogodka je bil javnosti predstaviti različne programe, ki jih sofinancira Evropska unija. Obiskovalci so lahko ta dan zastavljali vprašanja o projektih in sodelovali v razpravah o njih, čakale pa so jih tudi praktične in nepozabne nagrade.

▶Več o tem: <http://www.idr.gov-madeira.pt/>

SLOVENIJA Maribor

Slovensko ministrstvo za gospodarski razvoj in tehnologijo je kot organ upravljanja sredstev EU skupaj s predstavniki Evropske komisije sodelovalo na Evropskem tednu mladih (7.-10. maj). Na dogodku, ki je potekal v okviru projekta Evropska vas, so bili predstavljeni primeri različnih življenjskih področij v različnih državah članicah EU. Kulturno raznolikost Evrope so ponazarjale barvite stojnice ter privlačen zabavni program z glasbo, plesom, petjem, hrano in drugimi zanimivostmi iz posameznih držav. ▶Več o tem:

<http://www.maribor2012.eu/en/nc/project/prikaz/114505/>

GRČIJA

Kreta

Kreta je dan Evrope praznovala s kopico dogodkov za obiskovalce vseh starosti in različnih ravni zainteresiranosti. Na enem od zelo znanih in zlahka dostopnih prizorišč na otoku so lahko zainteresirani sodelovali na seminarjih, za splošno javnost pa je bilo prirejenih obilo interaktivnih informativnih in zabavnih dejavnosti, na primer koncert na prostem z živo glasbo.

►Več o tem:

<http://www.espa.gr/en/Pages/NewsFS.aspx?item=361>

FRANCIJA

Midi-Pyrénées

Obiskovalci so imeli 12. maja priložnost odkriti Toulouse pod okriljem dneva Evrope, ko so se odpravili na daljši ogled s kolesi, ki se je začel na mestnem trgu Place du Capitole. Vsi, ki so želeli sodelovati, so si lahko ogledali mesto, kanal, reko, polja in zelenice ter se na poti ustavili na desetih različnih lokacijah projektov, ki jih je sofinancirala Evropska unija. Udeležba je bila mogoča z lastnim kolesom ali s kolesom, izposojenim na začetni točki.

►Več o tem:

<http://www.europe-en-midipyrenees.eu/le-joli-mois/#event32468>

▶ INFORMOVANIE O REGIONÁLNEJ POLITIKE

Informačné a komunikačné činnosti sú neoddeliteľnou súčasťou riadenia programov. Kľúčovou prioritou realizácie programov je oboznámiť verejnosť s úspechmi regionálnej politiky a možnosťami financovania, ktoré ponúka. Hodnotenie v polovici obdobia, ktoré sa týka informačných a komunikačných činností vykonaných v minulom roku, bolo príležitosťou na užitočnú inventúru doterajších úspechov a úloh, ktoré nás čakajú v budúcnosti. Časopis *Panorama* prináša rozhovor o tejto téme s predstaviteľmi z Maďarska, Poľska a Portugalska.

▶ Ako ste sa v rámci svojich programov postavili k hodnoteniu v polovici obdobia v súvislosti s informačnými a komunikačnými činnosťami?

V Poľsku hodnotenie vychádzalo z údajov, ktoré sa pravidelne zhromažďujú na účely monitorovania a priebežného hodnotenia komunikačných činností formou každoročných prieskumov. Tieto prieskumy sa od roku 2006 uskutočňujú na reprezentatívnej vzorke obyvateľov, pričom sa použijú rovnaké zamerania a metodiky, aby sa získali porovnateľné výsledky.

„Uporabli sme tudi rezultate drugih javnomnensjskih raziskav“, razlaga Paulina Piotrowska z Ministrstva za regionalni razvoj, „o poznavanju in podobi skladov EU in operativnih programov, ki so bile opravljene med prebivalstvom in zlasti med ciljnim skupinami za operativne programe, ter tudi rezultate raziskave Flash Eurobarometer iz leta 2010. Uporaba več različnih virov nam je omogočila notranjo pripravo ocene.“

Aj v Portugalsku sa hodnotenie vykonalo najmä interne pomocou webových stránok, vestníkov, seminárov a podujatí, ako aj prieskumom medzi príjemcami a verejnosťou. „Za le dva operativna programa od desetih je bila pripravljena zunanja ocena“, opozarja Paulo Emerenciano z Ministrstva za gospodarstvo in zaposlovanje, „da bi dobili bolj kvalitativne podatke, kot je prepoznavnost blagovne znamke“.

Maďarska je uporabila drugačen pristop, v okviru katerega je komunikacija v zvezi z operativnimi programi potekala centralno. „Hodnotenie sme uskutočnili za pomoci externej spoločnosti, ktorá sa venuje prieskumu trhu,“ vysvetľuje Nándor Csepreghy z Národnej rozvojovej agentúry. „V oceni so preučili, kako so komunikacijske dejavnosti v obdobju 2007-2010 v zvezi z razvojem, ki ga financira EU, in izvajanjem operativnih programov prispevale k doseganju ciljev iz komunikacijskega načrta, tj. seznanitev maďarskega prebivalstva z rezultati skladov EU in s splošno vlogo EU pri tem razvoju.“

▶ Aké boli hlavné zistenia tohto hodnotenia?

Výsledky vo všetkých troch krajinách jednoznačne poukázali na rastúce povedomie o fondoch EÚ a ich pozitívnom vplyve na celoštátny a regionálny rozvoj.

Rezultati raziskave Eurobarometer na Poľskom so razkrili izredno visoko poznavanje skladov EU, medtem ko na Maďarskem zaradi komunikacijske dejavnosti v tem obdobju, 76% celotnega prebivalstva, 75% potencialnih prosilcev in skoraj 100% upravičencev na splošno pozna projekte, ki jih financira EU, ali pozna projekte, ki potekajo v njihovi bližini.

Od leve proti desni:

▶ **NÁNDOR CSEPREGHY**

Vodja komunikacijskega oddelka,
Nacionalna razvojna agencija
(Madžarska)

▶ **PAULINA PIOTROWSKA**

Višji svetovalec za oceno
informacijskih in promocijskih
dejavnosti, Ministrstvo za
regionalni razvoj (Poljska)

▶ **PAULO EMERENCIANO**

Koordinator komunikacijskega
in dokumentacijskega centra,
Ministrstvo za gospodarstvo
in zaposlovanje (Portugalska)

Výsledky z Portugalska zdôraznili niektoré všeobecné zistenia, pričom ako osobitne dôležitý sa ukázal obsah informácií. „Uporaba projektných fotografií in videoposnetkov z ľuďmi prikazuje človeško plat, pri čemer je pripovedovanie zгодb v okvirov projektov bistveno za pritegnitev pozornosti potencialných upravičencev“, pravi Paulo Emerenciano. „Dôležité sú presné a aktuálne informácie na webových stránkach, ako aj rýchly a jednoduchý prístup k oficiálnym informáciám, napríklad k právnym predpisom a zoznamom projektov. Projekty, ktoré obsahujú zemepisné údaje, sa vyhľadávajú jednoduchšie.“

Kľúčom je komunikačná stratégia, ako aj komunikačná sieť na podporu koordinácie. Nasmerovanie komunikácie na konkrétne ciele môže pomôcť vytvoriť vzájomne prospešné partnerstvá. Pravidelné a nepretržité komunikačné činnosti upevňujú povedomie a informovanosť. Informačijske in komunikacijske tehnologije so glavno sredstvo komunikacije, pri čemer bi spletne strani lahko poleg virov informacij služile tudi kot storitveni kanali ali celo kot točke „vse na enem mestu“.

„Hlavné zdroje informácií pre príjemcov – webové stránky, publikácie a školenia – i zdroje pre všeobecnú verejnú – mediálne kampane a iné mediálne projekty – boli úspešné,“ hovorí Paulina Piotrowská, „ale rozhodujúce je prispôbiť kľúčové posolstvá meniacej sa realite, napríklad pokiaľ ide o rozpočet EÚ alebo hospodársku krízu.“

▶ Aké ponaučenie pre vás plyní z tohto hodnotenia? Zmenila sa komunikačná stratégia vašich programov na základe hodnotenia v polovici obdobia?

V Poľsku hodnotenie umožňuje presnejšiu revíziu a aktualizáciu komunikačnej stratégie. Upravujú sa cieľové skupiny komunikácie a ukazovatele monitorovania a ďalej sa rozvíjajú internetové nástroje.

„Zdaj se bomo osredotočili na prilagoditev sporočil“, pravi Paulina Piotrowska, „na primer za obravnavanje koristnosti skladov EU, povezanih s kakovostjo življenja ljudi, in za predstavitev resničnih učinkov njihovega delovanja. Prepoznavnosť skladov želimo razširiti onkraj podpore za gradnjo cest, tehnično infrastrukturo ali kmetijstvo, ter pozornost usmeriti na področja, kot so inovacije, socialna vklúčenosť, príloženosti za mlade ljudi in ljudi, stare več kot 50 let. Jednoznačne odporúčame pravidelne hodnotiť účinnosť komunikácie a jej jednotlivých nástrojov. Hodnotenie poskytuje veľmi dôležité informácie, ktoré umožňujú úpravu súčasných komunikačných činností s cieľom maximalizovať ich účinnosť.“

Silnejšie povedomie môže v Maďarsku ukázať cestu smerom k lepšiemu využívaniu financovania v budúcnosti. „Cieľový ukazovateľ pre zamýšľané projektové aplikácie sa prekročil vo všetkých troch cieľových skupinách – medzi všeobecnou verejnou, u potenciálnych uchádzačov i príjemcov,“ poznamenáva Nándor Csepreghy.

Na Portugalskem bodo ugotovitve kljub proračunským težavam vplivale na prihodnje dejavnosti operatívnych programov. Paulo Emerenciano tvrdí: „Súčasná hospodárska situácia zdôrazňuje otázky, ako sú investície a vytváranie pracovných miest. V týchto časoch majú preto z hľadiska komunikácie najväčší význam samotné projekty a najmä dosiahnuté úspechy.“

▶ PODPORA PODJETNIŠTVA IN INOVACIJ

KAJ NAS JE NAUČILA UPORABA HIPOTETIČNIH METOD?

Hipotetične ocene učinka (tj. uporaba kontrolnih skupin) prispevajo k znanstveni verodostojnosti analiz Evropske komisije v zvezi s podporo podjetništva in inovacij. Učinke na naložbe na ravni podjetja, inovacije in ustvarjanje delovnih mest je zdaj mogoče podrobno prikazati. Pomoč malim in srednjim podjetjem je dokazano veliko bolj učinkovita od pomoči velikim podjetjem, pri čemer zgodnji rezultati kažejo, da je finančno inženirstvo učinkovitejše od neposrednih nepovratnih sredstev.

Generalni direktorat Evropske komisije za regionalno politiko od leta 2008 izvaja program za oceno učinka, ki temelji na „hipotetičnih metodah“ (glej razlago v okvirju). Čeprav so ta vrednotenja tehnično zahtevna, prispevajo k verodostojnosti in podrobnosti ocen učinka.

Učinki različnih vrst podpor podjetništva in inovacij postopno prikazujejo jasnejšo podobo. Čeprav ta podoba nikakor še ni popolna, že prinaša spremembe za naslednji sklop programov.

Velik učinek na naložbe in inovacije, zmeren učinek na ustvarjanje delovnih mest

Izrecni cilj podpore podjetništvu je pogosto ustvarjanje delovnih mest. Prejšnja vrednotenja so pokazala, da večina programov spremlja uspeh na področju delovnih mest, medtem ko le manjši delež dejansko želi spremljati naložbe, produktivnost ali inovacije na ravni podjetja.

Vendar hipotetične ocene učinka kažejo, da so naložbe in spremembe produktivnosti glavni učinki podpore podjetništva in inovacij. Ustvarjanje novih delovnih mest je sicer resničen, a drugoten učinek.

Pri vrednotenju pomoči podjetništvu v vzhodni Nemčiji je bilo na primer izmerjenih 27 000 delovnih mest, kar je resničen in velik dosežek, vendar je rezultat veliko manjši kot pri podatkih

spremljanja programa, ki so navajali 107 000 „novih delovnih mest“ in 439 000 „ohranjenih delovnih mest“. Ta shema je pomembno vplivala tudi na posledične naložbe, pri čemer je bilo na vsak euro javnih sredstev izvedenih dodatnih 1,50 EUR naložb.

Obstajajo tudi jasni dokazi o učinkih na inovacije. Po finančni krizi leta 2008 se je prijava patentov v podprti podjetjih v Češki republiki zmanjšala za le 14%, v primerjalni skupini pa za 63%. Med raziskavo podpore raziskav in razvoja v Nemčiji so bili ugotovljeni jasni učinki na inovacije v zvezi s postopki in izdelki. Pri podprti podjetjih je obstajala večja verjetnost, da bodo zaključila inovacijske projekte in začela raziskovati nove (glej diagram).

HIPOTETIČNA OCENA UČINKA – KAJ IN ZAKAJ?

Ena od težav pri ocenjevanju učinka politike je „manjka-joča hipotetična možnost“, tj. kako presoditi, kaj bi se zgodilo brez podpore. Podjetje bi lahko na primer naložbo (v celoti ali delno) izvedlo tudi brez javnih sredstev.

Hipotetične ocene uporabljajo enako orodje kot znanstvena metoda, tj. kontrolno skupino. Podprta podjetja se primerjajo z veliko skupino podobnih podjetij (enaka velikost, regija, sektor itd.). Tako je mogoče oceno bolje znanstveno zagovarjati, vendar sta pri zbiranju podatkov in izbiri veljavne primerjalne skupine potrebna strokovno znanje ter izkušnje.

GD za regionalno politiko zbira izkušnje na tem področju od leta 2008. Več informacij je na voljo v prispevku Daniela Mouquéja (2012) *What have we learned from counterfactuals?* iz publikacije *Regional Focus* in na spletnem mestu GD za regionalno politiko za ocene učinka:

▶ http://ec.europa.eu/regional_policy/impact/evaluation/index_en.cfm

Spoznanja za prihodnjo kohezijsko politiko – prednost je treba dati malim in srednjim podjetjem

Ključna in ponavljajoča se ugotovitev hipotetičnih ocen je, da je podpora malih in srednjih podjetij učinkovitejša od podpore velikih podjetij. Na primer, med raziskavo ⁽¹⁾, ki je zajemala Češko republiko, Madžarsko, Poljsko in Slovaško, je bilo ugotovljeno, da „na splošno velja, da je velikost podjetja obratno sorazmerna z učinkom podpore na ustvarjanje delovnih mest“.

Zanimivo dejstvo je, da je bilo med poglobljeno oceno v Italiji ugotovljeno, da so bila nepovratna sredstva, namenjena malim in srednjim podjetjem različnih velikosti (mikro, mala in srednja podjetja), enako učinkovita, pri čemer so imela na velika podjetja le majhen učinek ali pa ga sploh niso imela.

Končno, zgodnji rezultati kažejo, da so posojila učinkovitejša od nepovratnih sredstev. Med vrednotenjem podpore za mala in srednja podjetja v Piemontu ⁽²⁾ (severozahodna Italija) je bilo ugotovljeno, da je bil strošek različnih oblik ugodnih posojil finančnega inženirstva na delovno mesto približno pol manjši od stroška nepovratnih sredstev, pri čemer so imela posojila presenetljivo velik učinek na naložbe, tj. 5 EUR na euro enakovrednega bruto zneska nepovratnih sredstev.

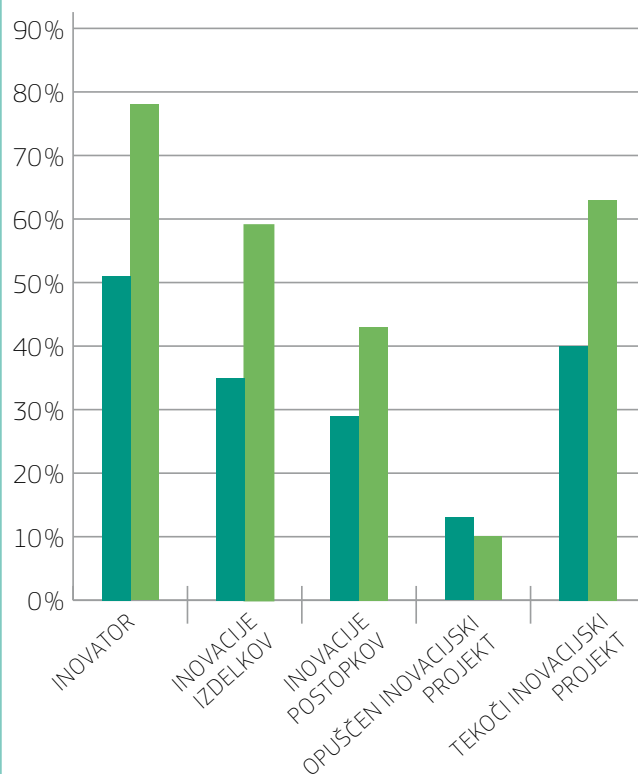
Prihodnje delo na tem področju

Potrebno je dodatno delo za preverjanje veljavnosti teh ugotovitev za več shem v več državah in iskanje odgovorov na nadaljnja vprašanja (npr. v zvezi s finančnim inženirstvom, mentorstvom in povezovanjem v mreže). GD za regionalno politiko dejavno sodeluje z upravnimi organi in državnimi članicami – več informacij je na voljo na spletnem mestu za ocene učinka.

(1) TARKI, *Impact of Cohesion Policy on employment level and quality in the Visegrád countries*, 2010.

(2) ASVAPP za GD za regionalno politiko, *Counterfactual Impact Evaluation of Cohesion Policy: Impact, cost-effectiveness and additionality of investment subsidies in Italy*, 2012.

PODPORA RAZISKAV IN RAZVOJA V NEMČIJI POMEMBNO VPLIVA NA RAZLIČNE OBLIKE INOVACIJ

- Podjetja, ki niso finančno podprta
N = 21 226
- Finančno podprta podjetja
N = 623

N = število podjetij

Vir: KU Leuven za GD za regionalno politiko, *Counterfactual impact evaluation of cohesion policy: Examples from Support to Innovation and Research*, 2011. Kazalniki za inovacije izvirajo iz podatkov na ravni podjetij o anketi Skupnosti o inovacijah.

▶ DOPOLNILNA EVROPSKA REGIONALNA POLITIKA: ŠVICARSKI PRISPEVEK TER FINANČNI MEHANIZEM EGP IN NORVEŠKI FINANČNI MEHANIZEM

ŠVICARSKI PRISPEVEK K POVEČEVANJU EU

Kljub nagli rasti je raven blaginje v državah, ki so se EU pridružile leta 2004, relativno nizka in te države v mnogih vidikih zaostajajo za državami članicami EU15. Švica od leta 2008 financira različne projekte za zmanjševanje gospodarskih in socialnih razlik v razširjeni Evropski uniji s Švicarskim prispevkom.

Švica je za pomoč novim državam članicam, ki so se EU pridružile leta 2004, namenila skupaj 1 milijardo CHF (približno 832 milijonov EUR), razporejeno po petletnem obdobju 2007-2012. 210 izbranih projektov bo izvedenih do leta 2017. Z vstopom Bolgarije in Romunije v EU leta 2007 je Švica podporo povečala za dodatnih 257 milijonov CHF (214 milijonov EUR) za obdobje 2009-2014. Obdobje izvajanja za ti dve državi bo trajalo do leta 2019.

Tematske prednosti

Financiranje se usmerja v manj razvite regije in projekte teh tematskih področij:

- varnost, stabilnost in podpora reformam;
- okolje in infrastruktura;
- spodbujanje zasebnega sektorja;
- človekov in socialni razvoj.

V okviru petega prednostnega področja „Posebne dodelitve“ se sredstva dodeljujejo v obliki t. i. sredstev s splošnimi smernicami za porabo. To so sheme za pomoč organizacijam ali institucijam, na primer nevladnim organizacijam in civilni družbi, ki omogočajo stroškovno učinkovito upravljanje programov z veliko majhnimi projekti.

IZBIRA PROJEKTOV

- Projekti se prijavijo na podlagi zbiranja predlogov in v skladu z bilateralnim okvirnim sporazumom, ki ga je Švica podpisala z vsemi državami.
- Nacionalne enote za koordinacijo v vsaki državi so pristojne za pregled predlogov projektov na podlagi določenih kriterijev za izbiro.
- Odvisno od teme projekta lahko Švicarska agencija za razvoj ali Ministrstvo za gospodarske zadeve odobri financiranje ter koordinira in spremlja izvajanje.
- Shema ostaja v Bolgariji in Romuniji odprta za predloge projektov do decembra 2014, za vse druge upravičene države pa se je zaključila junija 2012.
- Finančni mehanizmi so na voljo za javne organe, mednarodne in nevladne organizacije ter podjetja z javnim mandatom.

Predvidena je tudi podpora pri pripravi projektov (npr. študijah izvedljivosti) in kritju določenih stroškov upravljanja v državah upravičenkah.

Zavezanost in solidarnost

Zavezanost Švice k povečanju EU je odraz njene solidarnosti z EU in pripravljenosti za prevzem dela bremena pri spodbujanju rasti v vzhodni Evropi. Obenem Švica vzpostavlja temelje za trdne gospodarske in politične vezi z najnovejšimi državami članicami EU. Ta prispevek bo izboljšal tudi poslovne obete švicarskih podjetij na teh novih rastočih trgih.

▶ VEČ O TEM

<http://www.erweiterungsbeitrag.admin.ch/en/Home>

FINANČNI MEHANIZMI EGP IN NORVEŠKI FINANČNI MEHANIZMI

Medtem ko se evropski regionalni skladi pogosto pojavljajo v medijih, je manj znan drug finančni mehanizem, ki prav tako spodbuja bolj „kohezivno“ Evropo. Prek Finančnega mehanizma EGP in norveškega finančnega mehanizma Islandija, Lihtenštajn in Norveška prispevajo k zmanjšanju gospodarskih in socialnih neskladij v Evropi ter krepijo bilateralne odnose s 15 državami v Srednji in Južni Evropi.

Čeprav niso članice EU, evropska integracija vseeno oblikuje in vpliva na vsakodnevno življenje v Islandiji, Lihtenštajnu in na Norveškem. Prek Sporazuma o Evropskem gospodarskem prostoru (EGP) te tri države delujejo na notranjem trgu in tesno sodelujejo z EU na področjih, kot so trgovanje in poslovanje, varstvo okolja, raziskave in izobraževanje, socialna politika, varstvo okolja ter kultura.

Medsebojna odgovornost

Med državami v Evropi in znotraj njih ostajajo globoko zakoreninjena neravnovesja. Sporazum o Evropskem gospodarskem prostoru prepoznava potrebo po zmanjšanju gospodarskih in socialnih neskladij, prek finančnih mehanizmov pa Islandija, Lihtenštajn in Norveška prispevajo k obsežnejšim prizadevanjem EU za premostitev teh vrzeli. Od leta 2004 do leta 2009 je bilo državam upravičenkam dodeljenih 1,3 milijarde evrov⁽¹⁾, skoraj 1,8 milijarde evrov pa je rezerviranih za obdobje od leta 2009 do 2014. Odobreni programi morajo biti izvedeni do leta 2016. Norveška prispeva 97% finančnih sredstev. Ključna področja vključujejo varstvo okolja in klimatske spremembe, civilno družbo, raziskave, zdravstvo in izobraževanje, socialno vključenost, kulturno dediščino ter pravosodje in notranje zadeve.

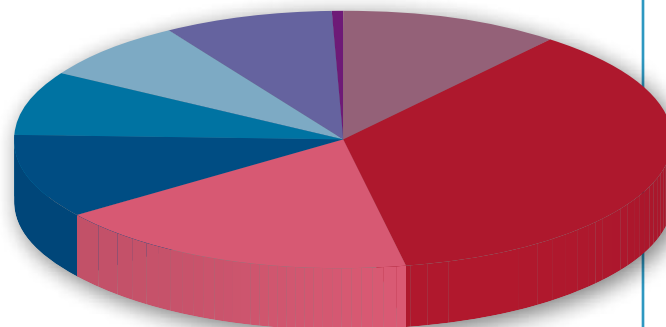
Dodatno financiranje

Te prednostne naloge so v mnogih pogledih v skladu s širšimi cilji EU v okviru strategije za rast Evropa 2020, ki ima visoko zastavljene cilje na področju zaposlovanja, inovacij, izobraževanja, socialne vključenosti in podnebja/energije.

(1) 12 novih držav članic EU (Bolgarija, Ciper, Češka republika, Estonija, Madžarska, Latvija, Litva, Malta, Poljska, Romunija, Slovaška in Slovenija) pa tudi Grčija, Portugalska in Španija so upravičene do finančnega mehanizma EGP. Norveški finančni mehanizem je namenjen le 12 novim državam članicam EU.

PORAZDELITEV FINANCIRANJA
(2009-2014)

● Okolje in podnebne spremembe	€ 643 891 995
● Človekov in socialni razvoj	€ 323 785 145
● Kulturna dediščina	€ 188 618 750
● Pravosodje in notranje zadeve	€ 142 149 500
● Raziskave in štipendije	€ 136 744 561
● Civilna družba	€ 146 706 750
● Dostojno delo in tripartitni dialog	€ 8 000 000
● Uprava in bilateralnost	€ 198 603 299
● Skupaj	€ 1 788 500 000

Finančni mehanizmi financirajo tudi sodelovanje na področjih, kjer je domače financiranje ali financiranje EU manj obsežno. Več kot 140 milijonov evrov je na primer namenjenih za razvoj civilne družbe. To odpira priložnosti za nevladne organizacije (NVO), da okrepijo svojo vlogo pri povečevanju človekovih pravic in zagotavljanju ključnih storitev, zlasti tistim, ki so najbolj ranljivi.

Krepitev odnosov

Spodbujanje bilateralnih odnosov je osrednji cilj načrtov. Več kot polovica programov vključuje tesno sodelovanje med javnimi organi v državah donatorkah in državah partnerkah. Pričakuje se tudi izvedba več sto projektov znotraj partnerstev. Načrti finančnih mehanizmov temeljijo tudi na dragocenem strokovnem znanju mednarodnih organizacij, kot je Svet Evrope. Svet je neposredno vključen na več področjih; tako med drugim obravnava potrebe ranljivih skupin, kot so Romi, in se bori proti trgovanju z ljudmi in nasiljem na podlagi spola.

▶ VEČ O TEM
www.eeagrants.org

PROGRAM

21. SEPTEMBER 2012

Dan evropskega sodelovanja
www.ecday.eu

8.-11. OKTOBER 2012

_Bruselj (BE)

DNEVI ODPRTIH VRAT,
 evropski teden regij in mest

15.-16. NOVEMBER 2012

_Metz (FR)

Konferenca „Rurban“
 (partnerstvo za trajnostni
 razvoj mest in podeželja)

27.-28. NOVEMBER 2012

_Regensburg (DE)

1. letni forum o strategiji EU
 za Podonavje

3.-4. DECEMBER 2012

_Pariz (FR)

Skupno srečanje za omrežji
 INFORM in INIO

7. FEBRUAR 2013

_Bruselj (BE)

Podelitev nagrad
 RegioStars 2013

Več informacij o teh dogodkih je na voljo v razdelku
 s programom dogodkov na spletnem mestu Inforegio:

[http://ec.europa.eu/regional_policy/
 conferences/agenda/index_sl.cfm](http://ec.europa.eu/regional_policy/conferences/agenda/index_sl.cfm)

NAJ SE TE SLIŠI

Kakšni so dosežki kohezijske politike
 v vaši regiji? Želimo slišati vaše zgodbe,
 pri katerih so v ospredju rezultati
 in oprijemljive prednosti za državljane EU.

Opišete lahko tudi svoje priprave na naslednje
 programsko obdobje.

Izbrani prispevki bodo objavljeni v naslednji
 izdaji revije *Panorama*. Prispevke zbiramo
 na e-poštnem naslovu:

regio-panorama@ec.europa.eu

ISSN 1725-8278

© Evropska unija, 2012

Razmnoževanje je dovoljeno, če je naveden vir.

Generalni direktorat za regionalno politiko
 Komuniciranje, obveščanje, odnosi s tretjimi državami
 Raphaël Goulet
 Avenue de Tervueren 41, B-1040 Bruselj
 E-naslov: regio-panorama@ec.europa.eu
 Internet: http://ec.europa.eu/regional_policy/index_sl.htm

Urad za publikacije